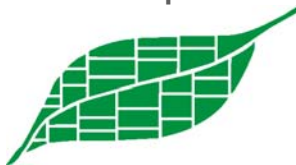

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚPD

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE **Nitrianske Rudno**

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné
prostredie, príloha 5

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NITRIANSKE RUDNO

Obsah

A. Základné údaje	2
I. Základné údaje o obstarávateľovi	2
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.	2
B. Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.	5
I. Údaje o vstupoch	5
II. Údaje o výstupoch.	13
C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia.	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	13
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	36
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	42
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	45
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia	47
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	48
VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	49
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali.	54
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení . . .	54
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa	54

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Nitrianske Rudno

2. Sídlo

Obecný úrad, Hlavná č. 1, 972 26 Nitrianske Rudno

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Jozef Pršo, starosta

Obecný úrad Nitrianske Rudno

Hlavná č. 1

972 26 Nitrianske Rudno

tel.: 046/5455670

e-mail: obec.nrudno@mail.t-com.sk

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD a ÚPP:

Ing.arch. Karol Ďurenec

tel.: 0905 492 881

e-mail: durenec@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NITRIANSKE RUDNO – KONCEPT www.ecocity.szm.sk/nrudno

2. Územie

Kraj: Trenčiansky

Okres: Prievidza

Obec: Nitrianske Rudno

Katastrálne územie: Nitrianske Rudno

3. Dotknuté obce

- Obec Diviaky nad Nitricou
- Obec Kostolná Ves
- Obec Liešťany
- Obec Rudnianska Lehota
- Obec Omastiná
- Obec Uhrovske Podhradie

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovaní a schvaľovaní územnoplánovacej dokumentácie obce sú orgány vyplývajúce z §140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov:

- Trenčiansky samosprávny kraj
- Okresný úrad Trenčín, Odbor výstavby a bytovej politiky
- Okresný úrad Trenčín, Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Trenčín, Pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Trenčín, Odbor opravných prostriedkov
- Okresný úrad Prievidza, Odbor starostlivosti o životné prostredie
- Okresný úrad Prievidza, Pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad Prievidza, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad Prievidza, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
- Krajský pamiatkový úrad v Trenčíne
- Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach

- Obvodný banský úrad v Prievidzi
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Prievidzi

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo v Nitrianskom Rudne

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešené územie leží mimo dosahu štátnych hraníc SR. Riešenie Územného plánu obce Nitrianske Rudno preto nemá žiadne cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

Väčšina navrhovaných rozvojových plôch je vymedzených na voľných plochách a v záhradách v rámci existujúcich hraníc zastavaného územia. To sa týka všetkých lokalít pre bytovú výstavbu (č. 1 – 6), ako aj rozvojových plôch č. 7 a 8. Ďalej sa pre výstavbu rekreačných zariadení a chat navrhujú zvyškové nezastavané plochy medzi existujúcimi chatami a cestou II. triedy č. II/574. Tieto plochy sú pre rekreačné využitie navrhované aj v rámci ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja. Nakoľko celá rekreačná oblasť nemá vymedzené zastavané územie, sú tieto rozvojové plochy tiež situované mimo zastavaného územia. Ide o rozvojové plochy č. 9, 10, 11, 12, 13, 14.

V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené väčšie kompaktné plochy. Okrem toho sú navrhované aj rozptýlené stavebné zámery na poľnohospodárskej pôde – prieluky v zastavanom území obce a prieluky a pozemky mimo zastavaného územia – na základe známych stavebných zámerov individuálnych stavebníkov.

Zábery poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia sú navrhované na pôde 6. a 8. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje na trvalých trávnych porastoch.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných obytných súboroch IBV bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na zastavanú plochu 1 rodinného domu bude pripadať cca 200 m². Regulatív maximálnej intenzity využitia stanovuje maximálnu súhrnnú zastavanosť pre plochy P1 – P4 3000 m².

Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Zábery lesného pôdneho fondu sa nepredpokladajú.

Zábery PPF sú diferencované vo variantoch A a B. Rozvojové plochy č. 13 a 14 sú navrhované len vo variante B, preto celková plocha navrhovaných záberov je vo variante B vyššia o 3,25 ha.

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím
poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant A

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		
				spolu v ha	Z toho	
					Skupina BPEJ	výmera ha
1	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	6,65	16,65	0787433/7.	6,65
2	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	7,21	7,21	0787433/7.	7,21
3	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,92	0,92	0787433/7.	0,92
4	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie + cesta	1,72 + 0,03	1,75	0203003/3.	1,75
5	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	3,37	3,37	0203003/3.	3,37
6	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie + cesta	1,24 + 0,06	1,30	0712682/9.	1,30
7	k.ú. Nitr. Rudno	výroba	0,52	0,52	0203003/3.	0,52
8	k.ú. Nitr. Rudno	obč. vybav.	0,30	0,30	0765215/5.	0,30
9	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	4,26	4,26	0758672/8. 0765415/6.	3,21 1,05
10	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	1,98	1,95	0765415/6. 0758672/8.	0,07 1,88
11	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	0,85	0,79	0765415/6. 0758672/8.	0,61 0,18
12	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	0,41	0,29	0758672/8.	0,29
prie- luky v ZÚ	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	3,32	3,32	0102002/2.	3,32
P1	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,12	0,12	0787432/7.	0,12
P2	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,49	0,49	0787432/7.	0,49
P3	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,25	0,25	0787432/7.	0,25
P4	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,19	0,19	0787433/7.	0,19
Spolu				33,68		

Prehľad o štruktúre pôdneho fondu v lokalitách s uvažovaným použitím
poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant B

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		
				spolu v ha	Z toho	
					Skupina BPEJ	výmera ha
1	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	6,65	6,65	0787433/7.	6,65
2	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	7,21	7,21	0787433/7.	7,21
3	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,92	0,92	0787433/7.	0,92
4	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie + cesta	1,72 + 0,03	1,75	0203003/3.	1,75
5	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	3,37	3,37	0203003/3.	3,37
6	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie + cesta	1,24 + 0,06	1,30	0712682/9.	1,30
7	k.ú. Nitr. Rudno	výroba	0,52	0,52	0203003/3.	0,52
8	k.ú. Nitr. Rudno	obč. vybav.	0,30	0,30	0765215/5.	0,30
9	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	4,26	4,26	0758672/8. 0765415/6.	3,21 1,05
10	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	1,98	1,95	0765415/6. 0758672/8.	0,07 1,88
11	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	0,85	0,79	0765415/6. 0758672/8.	0,61 0,18
12	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	0,41	0,29	0758672/8.	0,29
13	k.ú. Nitr. Rudno	rekreácia	0,98	0,94	0758672/8.	0,94
14	k.ú. Nitr. Rudno	obč. vybav.	2,31	2,31	0758672/8. 0757212/6.	2,31
prie- luky v ZÚ	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	3,32	3,32	0102002/2.	3,32
P1	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,12	0,12	0787432/7.	0,12
P2	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,49	0,49	0787432/7.	0,49
P3	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,25	0,25	0787432/7.	0,25
P4	k.ú. Nitr. Rudno	bývanie	0,19	0,19	0787433/7.	0,19
Spolu				36,93		

2. Voda

Požiadavky na zásobovanie pitnou vodou

V obci Nitrianske Rudno je vybudovaný verejný vodovod, z ktorého je zásobovaných takmer 100% domácností. Pre zásobovanie obce vodou sa využívajú pramene Marušiná, Smolena a doplnkový vrt Jama, ktoré sa nachádzajú v k.ú. Nitrianske Rudno. Ďalšie vodné zdroje Granatier 1,2,3 zásobujú pitnou vodou obce Rudnianska Lehota, Kostolná Ves, Diviaky nad Nitricou, Diviacka Nová Ves a mesto Nováky.

Zásobovanie nových rozvojových lokalít pitnou vodou v obci Nitrianske Rudno sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Tým sa zabezpečí požadovaná kvalita vody a diverzifikácia prírodných vetiev.

V rámci hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie bol pre varianty A a B vypracovaný podrobný výpočet súčasnej potreby vody pre súčasný rozsah zastavaného územia, ako aj budúcej potreby vody podľa rozsahu navrhovanej zástavby. Podľa tohto výpočtu sa ročná potreba vody zvýši zo 170 561 m³ na 206 145 m³ (var. A), resp. na 208 822 m³ (var. B) v roku 2030 – v prípade úplného obsadenia všetkých navrhovaných nových rozvojových plôch. V nasledujúcej tabuľke je uvedená stručná rekapitulácia potreby vody.

Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody – variant A	Návrh. potreba vody – variant B
Ročná potreba vody (m ³ /r)	170 561	206 145	208 822
Priemerná potreba vody Q _p (l/s)	5,408	6,537	6,624
Max. denná potreba vody Q _m (l/s)	8,652	10,459	10,598
Max. hodinová potreba vody Q _h (l/s)	15,574	18,827	19,077

3. Suroviny

Ložiská nerudných nerastných surovín sa nachádzajú v širšom okolí, v Hornonitrianskej kotline. V katastrálnom území obce Nitrianske Rudno je evidované ložisko nevyhradeného nerastu – stavebného kameňa (dolomitu) LNN – 4262. Spravuje ho organizácia BaB plus, s.r.o. Nitrianske Rudno.

Z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyplývajú osobitné požiadavky na spotrebu miestnych surovinových zdrojov.

4. Energetické zdroje

Elektrická energia

Obec Nitrianske Rudno je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušných vedení VN 22 kV z elektrizačnej siete SSE a. s. Z kmeňových vedení sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojok k transformačným staniciam. Po západnom okraji zastavaného územia v severojužnom smere katastrálnym územím obce Nitrianske Rudno prechádza elektrické vedenie VVN 220 kV č. V275 Bystričany – Považská Bystrica, ktoré sa nahradí vedením ZVN 2x400 kV.

Z hľadiska plánovaného rozvoja a z neho vyplývajúceho predpokladu nárastu spotreby elektrickej energie, nebudú existujúce trafostanice pri ich súčasnom výkone postačovať. Navrhované riešenie počíta so zvyšovaním inštalovaného výkonu niektorých existujúcich transformačných staníc, ako aj so zriadením 2 nových transformačných staníc (s označením v grafickej časti TS-A, TS-B), pričom každá bude mať výkon 630 kVA. Navrhované distribučné transformačné stanice budú pripojené navrhovanými zemnými káblami VN 22 kV na nadradenú elektroenergetickú sústavu. V hodnotenej dokumentácii sa ďalej navrhuje zvýšenie inštalovaného výkonu transformačnej stanice na Sládkovičovej ul. na 630 kV.

Energetická bilancia navrhovaných rozvojových plôch

Č. plochy	Kapacita	Požadovaný výkon Pp (kW)
1	40 b.j.	122
2	48 b.j.	147
3	8 b.j.	27
4	16 b.j.	54
5	28 b.j.	94
6	9 b.j.	31
7	–	50
8	–	30
9	–	120
10	38 chát	35
11	11 chát	10
12	12 chát	11
13 – len variant B	–	30
14 – len variant B	–	80
prieluky – v ZÚ, mimo ZÚ	20 b.j.	74
Spolu – variant A		805
Spolu – variant B		915

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre rozvojové plochy s funkciou rekreácie, výroby a občianskej vybavenosti je energetická bilancia

vypočítaná na základe predpokladaných zastavaných plôch. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie podľa variantu A 805 kW a podľa variantu B 915 kW.

Zemný plyn

Obec Nitrianske Rudno je plynofikovaná. Zemným plynom je zásobovaná z vysokotlakového plynovodu DN 300 PN 25. Prívod zemného plynu do regulačnej stanice je zabezpečený cez VTL pripojovací plynovod Nováky – Nitrianske Rudno. Regulačná stanica RS 5000/2/2-440 s výkonom 5000 m³/hod je situovaná na východnom okraji obce pri bytových domoch. Okrem obce Nitrianske Rudno sú z nej prostredníctvom strednotlakového prepojovacieho plynovodu zásobované obce Kostolná Ves, Seč, Rudnianska Lehota, Liešťany, Nevidzany, ako aj rekreačná oblasť pri vodnej nádrži.

S využívaním plynu pre vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a varenie sa uvažuje vo všetkých navrhovaných rozvojových plochách s výnimkou rozvojových plôch č. 10, 11, 12, 13, ktoré sú určené prevažne pre individuálnu chatovú rekreáciu.

Potreba zemného plynu bola vypočítaná podľa usmernení Príručky SPP pre spracovateľov generelov a štúdií plynofikácie lokalít z r. 2004. V príručke sú určené kategórie spotrebiteľov: DO-IBV/HBV, SO, VO. Pre odberateľa v kategórii domácnosť (IBV) sa uvažuje s využitím zemného plynu na varenie, vykurovanie a na prípravu TÚV. $HQ_{IBV} = 1,4 \text{ m}^3/\text{hod}$, $RQ_{IBV} = 3500 \text{ m}^3/\text{rok}$. V rozvojových plochách pre iné ako obytné funkcie je potreba plynu len predbežne odhadovaná na základe predpokladaného úhrnu zastavaných plôch.

Takto vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je 737000 m³/hod pre variant A a 799500 m³/hod pre variant B.

Uskutočnenie investičných opatrení na zníženie energetickej spotreby pri výrobe tepla a zvyšujúci sa podiel alternatívnych palív zníži prírastok spotreby zemného plynu oproti výpočtu na základe kapacít rozvojových plôch. Predpokladaný prírastok spotreby zemného plynu preto bude predstavovať len 60 – 80% z vypočítaného maximálnemu prírastku.

Rekapitulácia maximálneho prírastku spotreby zemného plynu

Číslo plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /hod)
1	40 b.j.	56	140000
2	48 b.j.	67,2	168000
3	8 b.j.	11,2	28000
4	16 b.j.	22,4	56000
5	28 b.j.	39,2	98000
6	9 b.j.	10,8	27000
7	–	5	12500
8	–	3	7500
9	–	45	112500
14 – len variant B	–	25	62500

Číslo plochy	Kapacita	Max. hodinový odber zemného plynu Q_H (m ³ /hod)	Ročná spotreba zemného plynu Q_R (m ³ /hod)
prieluky v ZÚ	16 b.j.	22,4	73500
prieluky mimo ZÚ	4 b.j.	5,6	14000
Spolu – variant A		287,8	737000
Spolu – variant B		312,8	799500

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Nároky na dopravnú infraštruktúru sú v jednotlivých variantoch (A, B) identické.

Nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Nitrianske Rudno pomerne výhodnú polohu na ceste II. triedy č. II/574 Diviacka Nová Ves – Ilava. V obci Nitrianske Rudno pri vodnej nádrži z cesty II/574 odbočuje cesta III. triedy č. III/574062 križ. s II/574 Nitrianske Rudno – Kostolná Ves – Šutovce. Na rozhraní k.ú. Nitrianske Rudno a k.ú. Rudnianska Lehota z cesty II/574 odbočuje cesta III. triedy č. III/574006 križ. II/574 Nitrianske Rudno – Rudnianska Lehota.

Šírkové usporiadanie cesty II. triedy sa navrhuje v kategórii MZ 8,5/50 vo funkčnej triede B2 a v kategórii C 9,5/70 mimo zastavaného územia. Rozšírenie cesty sa teda navrhuje v úseku Liešťany – križ. s cestou III/574062. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/60 mimo zastavaného územia.

V zmysle Územného plánu obce Liešťany sa výhľadovo navrhuje obchvat obce Liešťany, pričom jeho vyústenie zasahuje do k.ú. obce Nitrianske Rudno. Na križovaní cesty II/574 s cestou III/574062 sa v zmysle pripravenej projektovej dokumentácie navrhuje vybudovanie malej okružnej križovatky.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu miestnych komunikácií

Viacere miestne komunikácie v obci majú nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu. Uvedený problém sa týka niektorých úsekov na uliciach Okružná, Československých partizánov, Jána Bottu, Školská – časť, Mladých budovateľov – časť. Tieto komunikácie sa navrhujú prebudovať tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhujú nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C2, C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie v zastavanom území obce a v rekreačnej oblasti budú zachované a v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3), výnimočne MO 5/30.

Dopravno-komunikačnú kostru obce budú tvoriť miestne komunikácie funkčnej triedy C2 – Športová ul., Madvova ul., prístupová komunikácia do rekreačnej zóny až po navrhované

záchytné parkovisko, ako aj navrhovaná miestna komunikácia tvoriaca dopravnú os navrhovaných rozvojových plôch č. 1 a 2.

Pre dopravné napojenie navrhovaných rozvojových plôch sa navrhujú nové úseky a okruhy miestnych komunikácií. Rozvojové plochy č. 1 a 2 budú okrem uvedenej miestnej komunikácie dopravne obsluhované 6 úsekmi komunikácií funkčnej triedy C3 a 5 kratšími úsekmi upokojených komunikácií vo funkčnej triede D1.

Dopravnú obsluhu rozvojovej plochy č. 5 zabezpečí navrhovaná miestna komunikácia funkčnej triedy C3, ktorá sa napojí na komunikáciu ul. J. Bottu a za MŠ. Navrhuje sa aj prepojenie so Školskou ul. prostredníctvom upokojenej komunikácie D1. Rozvojová plocha č. 6 bude napojená prostredníctvom navrhovanej upokojenej komunikácie D1, prepájajúce ju. Čs. partizánov a Madvovu ul.

Nové miestne komunikácie funkčnej triedy C3 a upokojené komunikácie sa navrhujú v rozšírení rekreačnej oblasti – pre obsluhu rozvojových plôch č. 9, 10, 11, 13.

Nároky na výstavbu a rekonštrukciu nemotoristických komunikácií

Chodníky v zastavanom území obce nie sú vybudované. Ide o značný problém najmä pozdĺž prieťahu cesty č. II/574 zastavaným územím, čo znamená nebezpečenstvo kolízií pešej a motorovej dopravy. V zmysle pripravovanej projektovej dokumentácie sa v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii navrhuje vybudovanie jednostranných chodníkov pozdĺž celej Hlavnej ul., s predĺžením až do rekreačnej oblasti.

Ďalej sa navrhuje v nových rozvojových plochách pre bytovú výstavbu vybudovať aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C2, C3.

Samostatné cyklistické chodníky v riešenom území nie sú vybudované. Do obce Nitrianske Rudno vedie tzv. Bojnický cyklookruh, ktorý je vyznačený po cestách II. a III. triedy v trase Bojnice – Šútovce – Nitrianske Rudno – Nitrianske Sučany. V hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii sa odporúča vybudovanie samostatného cyklistického chodníka pozdĺž cesty II/574 a do obce Liešťany, pričom sprístupní aj rekreačnú oblasť pri vodnej nádrži. Ďalej sa navrhuje vyznačenie cykloturistickej trasy po poľných cestách západne od zastavaného územia obce s prepojením do Rudnianskej Lehoty a Ješkovej Vsi.

Nároky na zariadenia cestnej dopravy

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce pri zariadeniach občianskej vybavenosti – pri reštaurácii a predajni Jednota, zdravotnom stredisku. Provizórne odstavné plochy sú aj pri administratívnej budove bývalého ŠM a oproti cintorínu. Tieto plochy sa navrhujú náležite upraviť. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatrávnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. Pre bytové

domy sú vybudované parkoviská a garáže s dostatočnou kapacitou. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

Menšie odstavné plochy sa navrhujú zriadiť pri cintoríne a v blízkosti školy. Hlavné záchytné parkovisko rekreačnej oblasti sa navrhuje v rámci rozvojovej plochy č. 9.

Pri ceste III/574062 sa nachádza čerpacia stanica pohonných hmôt. Iné zariadenia cestnej dopravy sa nenavrhujú.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Navrhované riešenie územného plánu obce Nitrianske Rudno počíta s plynofikáciou nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody.

Nepredpokladá sa vznik žiadnych veľkých ani stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Naopak, navrhujú sa záväzné regulatívy pre výrobné aktivity – v celom zastavanom území i nových rozvojových plochách, vrátane existujúceho výrobného územia, je ako zakazujúce (nepripustné) funkčné využívanie definovaná „ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie“. Veľkochov hospodárskych zvierat je povolený len v existujúcom areáli farmy (regulačný blok V2) západne od obce s limitom do 100 veľkých dobytčích jednotiek. V obytnom území „bývanie v zástavbe rodinných domov“ (regulačný blok B1) je povolený drobnýchov do 1 veľkej dobytčej jednotky. Vo vymedzenej centrálnej zóne obce a v regulačnom bloku B2 s možnosťou zastúpenia bytových domov je drobnýchov zakázaný. Uvedené opatrenia predstavujú účinnú prevenciu znečisťovania ovzdušia zápachom a škodlivými látkami.

2. Voda

Odkanalizovanie a čistenie splaškových vôd

Splašková kanalizácia v obci nie je vybudovaná, okrem čiastkovej kanalizácie z rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži. Hlavný zberač je vedený rekreačnou oblasťou, do ktorého sú napojené súkromné chaty a sociálne zariadenia autokempingu. Odpadové vody z tejto kanalizácie sú čistené v čistiarni odpadových vôd (ČOV Hotel Priehrada). Obecná ČOV sa nachádza pri Nitrici, t.j. východne od obce. Je nefunkčná a zaústená je do nej len kanalizácia zo zdravotného strediska. Spoločná kapacita oboch ČOV je 2000 E.O.

Odpadové vody sa zhromažďujú do žump a septikov rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby a sú likvidované individuálne vlastníkami jednotlivých nehnuteľností. Absencia kanalizácie ohrozuje stav povrchových i podzemných vôd a tým výrazne zhoršuje životné podmienky obyvateľstva. Zachovanie nevyhovujúceho súčasného stavu predstavuje nulový variant.

V obci Nitrianske Rudno a v rekreačnej oblasti sa navrhuje vybudovanie kanalizácie na odvádzanie splaškových odpadových vôd, t.j. ide o delenú stokovú sústavu. Vzhľadom na topografické pomery je možné splaškovú stokovú sieť riešiť ako gravitačnú. Len na dvoch uliciach bude nutné prečerpávanie splaškových vôd do vyššie položeného pokračovania stoky výtlačným potrubím prostredníctvom čerpacích staníc.

Návrhové množstvo splaškových odpadových vôd bolo vypočítané odvodením z výpočtu potreby pitnej vody. Za predpokladu úplného obsadenia všetkých nových rozvojových plôch novou výstavbou, navrhovaných v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii, bude ku koncu návrhového obdobia územnoplánovacej dokumentácie (r. 2030) ročné množstvo splaškových vôd predstavovať 206 145 m³ v prípade variantu A, resp. 208 822 m³ v prípade variantu B.

Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	variant A	variant B
Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m ³ /r)	206 145	208 822
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q_d (l/s)	6,537	6,624
Max. denné množstvo splaškových vôd Q_{max} (l/s)	14,643	14,837
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q_{max} (l/s)	21,964	22,256
Min. hodinové množstvo splaškových vôd Q_{min} (l/s)	6,275	6,359

Projekt kanalizácie a ČOV obcí Regiónu Rokoš-Chotoma uvažuje s čistením splaškových odpadových vôd regiónu v navrhovanej čistiarni odpadových vôd v obci Skačany. Z tejto koncepcie vyplýva návrh kanalizačného zberača, ktorý bude pretínať k.ú. Nitrianske Rudno v severojužnom smere pozdĺž cesty II/574. V prípade prehodnotenia tejto koncepcie vytvára Územný plán obce Nitrianske Rudno priestorové rezervy aj pre čistenie odpadových vôd z obcí Liešťany, Rudnianska Lehota a Nitrianske Rudno na mieste existujúcej nefunkčnej čistiarne odpadových vôd, kde je možné vybudovanie novej čistiarne odpadových vôd.

3. Odpady

V obci Nitrianske Rudno je zavedený separovaný zber odpadu – zbierajú sa papier, sklo a plasty, elektroodpad, objemný odpad. Pre tento účel obec zriadila zberný dvor a kompostovisko na Športovej ul. S týmito priestormi sa počíta aj v budúcnosti. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva s platnosťou do r. 2005 a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Odpad sa odváža na skládku v Novákoch.

Dokumentácia zahŕňa odporúčania rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment

separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce, okresu a kraja. Odporúča v obci rozmiestniť kontajnery a vrecia na zber separovaného odpadu.

Rastom počtu obyvateľov v území v zmysle riešenia navrhovaného v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii dôjde aj k nárastu potenciálnej produkcie komunálneho odpadu o cca 10%, a to rovnako vo variante A aj vo variante B. V prípade súčasne navrhovaného opatrenia zvýšenia podielu zhodnocovaného odpadu o 10% by sa množstvo ďalej nezhodnocovaného (skládkovaného) odpadu nezvýšilo.

Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia navrhuje odstránenie drobnej skládky odpadu v blízkosti zastavaného územia obce nad Podhorskou ul. Uvedené opatrenie je zakotvené aj v návrhu záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie. Ďalším navrhovaným opatrením v oblasti riešenia problematiky odpadov je uskutočňovanie stáleho monitoringu stavu životného prostredia.

4. Hluk a vibrácie

Ochranu obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami upravuje zákon č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov. Najvyššie prípustné hodnoty hluku určuje Nariadenie vlády SR č 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, vibrácií a infrazvuku.

Navrhované riešenie územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá zvýšenie záťaže hlukom ani vibráciami. Bezprostredne pri ceste II. triedy sa nenavrhuje žiadna nová obytná zástavba.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

V riešenom území nie sú známe zdroje žiarenia. Miera prirodzenej rádioaktivity dosahuje priemerné hodnoty. Územie leží v oblasti so stredným radónovým rizikom.

Z hľadiska seizmicity patrí riešené územie do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6° MSK-64. V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity.

Navrhované riešenie hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nepredpokladá vznik nových zdrojov žiarenia.

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rozsahu územia riešeného územného plánu obce Nitrianske Rudno relevantné.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Nitrianske Rudno patrí na základe územno-správneho členenia do okresu Prievidza a Trenčianskeho kraja. Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie má výmeru 1450 ha. Pri počte obyvateľov obce 1937 dosahuje hustota osídlenia 133,5 obyvateľov na km², čo je mierne nad úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²).

Riešené územie hraničí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami:

- k.ú. Diviaky nad Nitricou, k.ú. Ješkova Ves (m.č. obce Diviaky nad Nitricou) – na juhu
- k.ú. Kostolná Ves, k.ú. Banky (m.č. obce Diviaky nad Nitricou) – na východe
- k.ú. Liešťany, k.ú. Rudnianska Lehota – na severe
- k.ú. Omastiná, k.ú. Uhrovské Podhradie – na západe

Zo západnej strany hranicu katastrálneho územia tvorí hrebeň Strážovských vrchov, zo severovýchodu vodná plocha nádrže, na východe rieka Nitra a na juhu hranice prebiehajú poľnohospodárskou pôdou.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Reliéf a horninové prostredie

Reliéf je členitý, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 291 m n.m. do 996 m n.m. Najnižšiu výšku dosahuje pri Nitrici, na južnom okraji k.ú., najvyššiu pod vrcholom Rokoš na juhovýchodnom okraji k.ú. Stred obce je vo výške 313 m.n.m.

Východná časť katastrálneho územia podľa geomorfologického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) patrí do fatransko-tatranskej oblasti, celku Hornonitrianska kotlina, podcelku Rudnianska kotlina. Západná časť katastrálneho územia je zaradená do celku Strážovské vrchy, podcelku Nitrické vrchy a časti Rokoš.

Reliéf centrálnej a východnej časti územia má zväčša charakter kotlinových pahorkatín v rámci erózo-denudačných typov reliéfu. Nachádzajú sa tu negatívne morfoštruktúry. Z morfológickomorfometrického hľadiska sa dané územie zaraďuje medzi stredne rozčlenené pahorkatiny s výnimkou úzkej nivy Nitrice, ktorá má rovinný reliéf. Západná časť katastrálneho územia má vlastnosti vrchovinového až hornatinového reliéfu. Ten sa vytvoril na základe pozitívnych morfoštruktúr jadrových pohorí v rámci vrásovo-blokovej Fatransko-Tatranskej morfoštruktúry. V tomto prípade ide o veľmi silne členité nižšie

hornatiny. Morfometrické parametre sú dôležitou súčasťou charakteristiky reliéfu, pretože sú determinácnym faktorom výskytu reliéfortvorných procesov (erózia a zosuvy), charakteru pôdneho krytu a tým sprostredkované i využívanie krajiny. Kryštálický masív Strážovských vrchov má hladko modelovaný reliéf so širokými chrbtami a silno rozčlenenými svahmi. Len na hlavnom hrebeni masívu Rokoša sa nachádzajú typické strmé skalné útvary so sutinami na ich úpätí. Vznik samotnej Hornonitrianskej kotliny je prevažne tektonický a čiastočne erózný.

Najdôležitejšími parametrami sú sklon reliéfu v smere spádových kriviek, orientácia reliéfu voči svetovým stranám, geometrické formy (tvary) reliéfu, neprerušená dĺžka svahov v smere spádových kriviek.

Na geologickej stavbe záujmového územia sa podieľa jadrové pohorie Strážovských vrchov a sedimenty Rudnianskej kotliny, náležiacej do Hornonitrianskej kotliny. Strážovské vrchy sú budované mezozoikom vnútorných Karpát, ktoré je v sledovanom území zastúpené vrstevnatými ílovitými vápencami, slieňmi a brekciami (titón). Východnejšie sa vyskytujú tmavosivé gutensteinské vápence a wetersteinské dolomity pochádzajúce zo stredného až vrchného triasu. Na styku pohoria a kotliny sa nachádzajú piesčité a krinoidové vápence, vyššie rádiolaridové a hľuznaté vápence, zoskupené v oblúku (hetanž-kimeridž). Geologickú stavbu masívu Rokoša tvoria predovšetkým tmavosivé vápence a dolomity stredného až vrchného triasu, v severnej časti pieskovce, vápnité ílovce luténu až oligocénu, ktoré na väčšej časti územia pokrývajú kryštalinické jadro. Horninové zloženie Hornonitrianskej kotliny pozostáva z pestrých kaolických ílov, pieskov a štrkov. Neogénna výplň kotliny pochádza z obdobia pont.

Kvartér je zastúpený predovšetkým v kotline. V pohorí je zastúpený len rozličnými svahovinami a sutinami. V okolí Nitrice sa v priebehu kvartéru usadzovali fluviálne sedimenty zastúpené prevažne humóznymi hlinami, hlinito-piesčitými až štrkovo-piesčitými hlinami dolinných nív. Vo vzdialenejších častiach od rieky sa nachádzajú deluviálne sedimenty.

2. Klimatické pomery

Hornonitrianska kotlina v nižších polohách patrí do oblasti teplej subhumídnej údolnej klímy s miernou zimou. Priľahlé svahy okolitých pohorí zhruba do nadmorskej výšky 750 m.n.m. patria do oblasti mierne teplej prehumídnej, mierne teplej subhumídnej a mierne teplej humídnej údolnej klímy, pričom určujúcim prvkom, ktorým sa tieto obvody líšia, je úhrn atmosférických zrážok. Okolité vyššie horské polohy patria do chladnej oblasti.

Kotlinová časť riešeného územia patrí do teplej oblasti, okrsku teplého, mierne vlhkého s miernou zimou. Vyššie položená pahorkatinová časť kotliny a svahy pohoria Žiar patria do mierne teplej oblasti, okrsku mierne teplého, vlhkého, vrchovinového.

Priemerné ročné teploty sa pohybujú v kotlinovej časti územia okolo 8,5 až 9,5 °C, v horských častiach je to 7,5 až 8,0 °C. Najteplejším mesiacom je júl (16,0 až 18,5 °C), najchladnejším január (-2,0 až -3,0 °C). Za päťročný časový rád (2000 – 2004) najnižšia

hodnota dosiahla – 4,5 °C. V lete maximálna teplota za uvedené obdobie vystúpila maximálne na 21,1 °C.

Maximá teplôt zo stanice Prievidza pripadajú na júl, prípadne na august. Naopak najchladnejším mesiacom je január. V letnom období je počet letných dní 54 (s teplotou vyššou ako 25°C) a 10 tropických dní (s teplotou vyššou ako 30°C). Priemerný počet ľadových dní v roku (menej ako 0,1 °C) je 30. V priebehu jesene a zimy dochádza k výskytu častých inverzií teploty vzduchu. V Hornonitrianskej kotline sa vychladený vzduch podmieňujúci tvorbu inverzií rozteká do širšieho otvoreného priestranstva, a preto inverzie tu majú nižší výskyt, slabšiu intenzitu i kratšie trvanie ako v uzavretých kotlinách. Prízemné inverzie sa v tomto území vytvárajú priemerne počas 175-200 dní.

Priemerné mesačné teploty v rokoch 1994 – 2003 v °C, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
(9,8)	-1,2	0,9	4,9	10,4	16,0	18,3	19,8	19,9	14,5	9,8	5,1	4,1

Priemerné mesačné teploty v rokoch 1931 – 1961 v °C, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
(8,6)	-2,8	-0,6	3,4	8,8	13,8	17,0	18,5	17,9	14,1	9,0	4,2	-0,4

Podľa údajov zo zrážkomernej stanice Prievidza priemerný úhrn zrážok za obdobie 2000 – 2004 dosiahol v danej oblasti 648,5 mm, za obdobie 1994 – 2003 607 mm. Uvedené hodnoty sa týkajú nižšie položených častí kotliny. Vo vyšších polohách dosahujú ročné úhrny zrážok okolo 800 mm. Maximálna ročná hodnota päťročného rádu dosiahla 804,4 mm minimálna 490,5 mm. Rozloženie zrážok v priebehu roku je nerovnomerné. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace (jún a júl), čo je ovplyvnené lokálnou búrkovou činnosťou. Naopak minimálne množstvo spadne v mesiacoch január – marec. Potenciálny ročný výpar sa pohybuje v rozmedzí 500 – 800 mm.

Snehová pokrývka sa vyskytuje v nižších polohách priemerne 40-50 dní v roku, vo vysokých polohách 70-100 dní v roku. Jej priemerná výška je v nízkych polohách do 15 cm, vo vysokých polohách nad 40 cm.

Priemerné mesačné úhrny zrážok v rokoch 1994 – 2003 v mm, stanica Prievidza

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
607	38	35	32	40	56	74	72	67	45	42	49	52

Priemerná dĺžka slnečného svitu je okolo 1800–2000 hodín, pričom s nadmorskou výškou je dĺžka slnečného svitu menšia. Priemerná ročná oblačnosť sa pohybuje medzi 60-65%. Oblačnosť je v priebehu roka najvyššia v kotlinových polohách v zimných a jesenných obdobiach, najnižšia v letných mesiacoch a začiatkom jesene.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarnom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Smer a rýchlosť vetra ovplyvňuje imisnú situáciu v kotline. Z tohto hľadiska sú nepriaznivé južné vetry, ktoré transportujú znečistenie z Novák.

Hornonitrianska kotlina patrí k málo veterným oblastiam. Svahy okolitých pohorí (Strážovské vrchy, Vtáčnik, Žiar) patria do stredne veterného pásma. Prúdenie vzduchu je modifikované reliéfom kotliny. Priemerná rýchlosť vetra na dne kotliny a na svahoch je okolo 2,4 m/s. V lete je priemerná rýchlosť vetra mierne vyššia (2,7 m/s), v zimnom období nižšia (2,6 m/s). Maximálna priemerná rýchlosť vetra za obdobie 2000 – 2004 dosiahla 3,0 m/s, minimálna 1,3 m/s a priemer pre celé obdobie bol 2,3 m/s. Z hľadiska smeru prúdenia prevládajú vetry v smere osi kotliny – t.j. severné a južné vetry.

Častotť smerov vetra v % v rokoch 1994 – 2003, stanica Prievidza

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezv.
15,8	20,4	7,8	8,8	11,5	16,6	10,4	8,7	15,8

Zdroj: SHMÚ

3. Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Hornonitrianska kotlina patrí medzi oblasti s vysokým znečistením ovzdušia. Hlavný podiel na znečistení ovzdušia má energetika, menšie množstvá exhalátov emituje chemický priemysel a lokálne kúreniská.

Kvalitu ovzdušia v riešenom území ovplyvňujú emisie zo zdrojov znečistenia v južnej časti okresu Prievidza (predovšetkým Elektrárň Nováky v Zemianskych Kostolnoch). Emisné zložky vďaka významnému zastúpeniu síry v spaľovanom uhlí sú kyslého typu s prevahou komponentov síry, dusíka, uhlíka, prašného a popolčkového spádu, ktorý obsahuje množstvo rizikových prvkov: As, F, Cr, Pb, V, Zn, Ni. V posledných 20 rokoch sa tu však uskutočnila ekologizácia výroby elektriny. Od roku 1980 bol pokles CO, NO_x, SO₂ približne polovičný. Enormný bol však pokles tuhých znečisťujúcich látok.

V okrese Prievidza je evidovaných 14 veľkých zdrojov a 150 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia. V rámci Trenčianskeho kraja sa na znečistení ovzdušia znečisťujúcimi látkami najväčšou percentuálnou mierou podieľa SE a.s. Elektrárň Nováky (TZL – 45,9%, SO₂ – 94,5%, NO_x 61,6%, CO 14,9%). V riešenom území nie sú evidované veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Množstvo emisií v okrese Prievidza v rokoch 2003 – 2006 podľa znečisťujúcich látok
v t/rok

	Tuhé znečisťujúce látky (TZL)	SO ₂	NO _x	CO	Organické látky
2003	1503,184	43 672,2	5964,32	928,366	173,442
2004	1778,966	42 433,1	5639,70	790,402	197,098
2005	1381,711	39 458,8	4021,72	666,191	183,34
2006	1036,463	38 191,7	3794,57	793,75	175,229

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Hydrologicky riešené územie spadá do základného povodia 4-21-11 rieky Nitra. Patrí k vrchovinovo-nížinnej oblasti, s dažďovo-snehovým režimom odtoku, s akumuláciou vôd v období december až január. Najvyššie vodnosti sú viazané na topenie snehov a pripadajú na mesiace február až apríl. Hydrografické pomery v rozhodujúcej miere ovplyvňuje tok Nitrice, ktorá je prítokom rieky Nitra a tvorí východnú hranicu riešeného územia.

Dĺžka rieky Nitrica je 51,4 km a plocha jej povodia je 319 km². Pramení v Strážovských vrchoch pod hrebeňom medzi vrchmi Homôľka (906,6 m n. m.) a Vápeč (955,5 m n. m.) v nadmorskej výške cca 820 m n. m. Do rieky Nitra sa vlieva v Partizánskom.

Priemerný ročný prietok Nitrice za rok 2008 na hydrologickej stanici Nitrianske Rudno bol 0,972 m³.s⁻¹. Maximálny prietok mal hodnotu 17,92 m³.s⁻¹, pričom minimálny prietok bol zaznamenaný na úrovni 0,074 m³.s⁻¹. Tok Nitrica je zaradený medzi vodohospodársky významné toky. Na rkm 28,3 bola v roku 1957 vybudovaná vodná nádrž. Okrem zníženia prietokov o 20 m³/s je jej účelom aj zabezpečenie vody pre priemysel v Novákoch, vytvorenie podmienok pre šport a rekreáciu. Nádrž má výmeru 89,7 ha, objem 4,41 mil. m³, max. dĺžku 11,6 km, max. hĺbku 13,5 m. Normálna hladina je od kóty 314,6 m n.m. po kótu 321,6 m n.m. V letnom období s ohľadom na rekreačné aktivity sa hladina udržiava v rozmedzí od 319 m n.m. do 321 m n.m. Prevádzka sa riadi platným manipulačným poriadkom z r. 2011, vypracovaným pre vodnú stavbu Nováky, ktorý zahŕňa i uvedenú vodnú nádrž.

Riešeným územím ďalej tečú pravostranné drobné prítoky Nitrice – Rudnianska, Rokôška, Podskalský potok, Nádržový potok a Bystrica.

Hydrogeologické pomery

Východná časť katastrálneho územia spadá do regiónu „Neogén a kvartér Hornonitrianskej kotliny“. Určujúcim typom priepustnosti je tu tzv. medzizrnová priepustnosť. Severná časť katastrálneho územia patrí do regiónu „Mezozoikum a paleogén východnej časti Strážovských vrchov“, s typickou puklinovou priepustnosťou. Západná časť katastrálneho územia patrí do regiónu „Mezozoikum a paleogén južnej časti Strážovských vrchov“.

Určujúcim typom priepustnosti je tu tzv. krasová a krasovo-puklinová priepustnosť. Hlavný kolektor podzemných vôd tu tvoria kvartérne náplavy poriečnej nivy rieky Nitrica. Kvantitatívna charakteristika prietočnosti je v tejto časti relatívne vysoká ($T=10^{-3} - 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Podobné hodnoty prietočnosti má aj západná časť katastrálneho územia, kde najvýznamnejším hydrologickým kolektorom sú vápence a dolomity. Vo východnej časti je prietočnosť nižšia ($T=10^{-4} - 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$), keďže kolektor predstavujú íly. Režim podzemných vôd je ovplyvňovaný vodnými tokmi pretekajúcimi územím, s ktorými sú podzemné vody v hydraulickej spojitosti. Kolísanie hladiny podzemnej vody ovplyvňujú klimatické pomery a hydrologické stavy rieky.

Podzemné vody v oblasti Strážovských vrchov sa zaraďujú medzi tie, ktoré majú dobrú kvalitu pre vysoký obsah sodíka a nízky obsah síranov, chloridov, dusičnanov a stopových prvkov. V riešenom území sa nachádzajú vodné zdroje zásobujúce pitnou vodou obec Nitrianske Rudno a okolité obce – vodné zdroje Smolena, Marušiná, Granatier a Jama. Vodný zdroj Granatier 1 má výdatnosť 54,9 l/s, Granatier 2 52,0 l/s.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Za oblasť vzniku potenciálneho znečistenia povrchových vôd možno považovať celý horný tok Nitrice s rozptýleným lazníckym osídlením hlavne v okolí Valaskej Belej. Hlavnými zdrojmi znečistenia sú obce ležiace na prítokoch do vodnej nádrže a chaty ležiace v jej blízkosti. Z hľadiska hodnotenia kvality povrchových vôd patrí rieka Nitrica v mieste odberu pod VN Nitrianske Rudno do IV. triedy kvality a to na základe nevyhovujúcich ukazovateľov základného fyzikálno-chemického znečistenia (N-NO_2) a mikropolutantov (NEL_{uv}). Tok Nitrica v mieste odberu Nitrica – Partizánske (rkm 0,2) zaraďujeme v skupine A do triedy II. triedy kvality - čistá voda ($c_{90} \text{ BSK}_5 = 3,34 \text{ mg/l}$). V skupine základných fyzikálno-chemických ukazovateľov reakcia vody (8,37), rozpustené látky (438 mg/l) a merná vodivosť (69,17 mg/l) určujú II. triedu kvality - čistá voda. Dusičnanový dusík (3,62 mg/l) určuje pre nutrienty III. triedu kvality - znečistená voda. Pri mikrobiologických ukazovateľoch hodnoty koliformných baktérií zaraďujú túto skupinu do IV. triedy kvality - silne znečistená voda.

Údaje o znečistení drobných vodných tokov nie sú k dispozícii. Výraznejšie znečistenie je v pravobrežnom prítoku Bystrica, ktorý vteká priamo do rekreačnej zátoky vodnej nádrže. Bystrica preteká celým zastavaným územím obce Rudnianska Lehota.

Potenciálnym zdrojom znečisťovania podzemných vôd sú látky prenikajúce z poľnohospodárskej činnosti a priesakov splashkových vôd. Kvalita vody je značne závislá na hĺbke horizontu, pričom s hĺbkou dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie.

5. Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných typov je územie značne diferencované. V hornatej zalesnenej časti katastrálneho územia sa nachádzajú rendziny. Na nive Nitrice sa vyvinuli fluvizeme. Na odlesnených úbočiach svahov na prechode medzi nivou a vrchovinou sú pseudogleje a kambizeme.

Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú:

- 0202005/2. – fluvizeme typické karbonátové, stredne ťažké
- 0203003/3. – fluvizeme typické karbonátové, ťažké
- 0757212/6., 0757213/6. – pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0758672/8. – luvizeme pseudoglejové a pseudogleje, erodované na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké, ťažké
- 0765215/5., 0765242/6. – kambizeme typické a kambizeme luvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké
- 0771245/5., 0771213/5. – kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0780785/9. – kambizeme (typ) na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ľahké
- 0787432/7., 0787433/7., 0787442/7., 0787445/7. – rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
- 0792682/9., 0792782/9., 0792882/9., 0792982/9., 0792985/9., 0792685/9., 0792882/9. – rendziny typické na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)

Kvalita pôdy a ohrozujúce faktory

Najkvalitnejšie pôdy sa nachádzajú na riečnej nive východne od zastavaného územia obce. Ide o pôdy zaradené podľa BPEJ do 2. a 3. skupiny kvality a na mierne vyvýšených terasách a úpäti svahu, kde sú pôdy 5. a 6. skupiny kvality.

Vodná erózia lokálne postihuje strmšie svahy so sklonom nad 15°, ktoré sú nedostatočne chránené vegetáciou. Väčšina územia je pred účinkami vodnej erózie chránená plochami trvalých trávnych porastov a kompaktnými lesnými porastmi. V západnej časti katastrálneho územia, ako aj v jeho južnej časti, v blízkosti zastavaného územia sú evidované svahové poruchy – zosuvy. Vo vyšších polohách vrchoviny sú plochy skalných zrútení.

Do pôdy sa významne premieta znečistenie ovzdušia v oblasti Hornej Nitry. Vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje jej prirodzená bonita. SO₂ zvyšuje kyslosť pôdy, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobuje Arzén (As) a jeho zlúčeniny, ktorý uniká do ovzdušia pri spaľovaní uhlia v ENO. Vplyvom imisií sa dostáva do pôdy, pričom v tejto oblasti niekoľkokrát prekračuje obsahy udávané pre bežné pôdy. Jeho obsah v pôdnom profile (10-

60 cm) je prekročený 1,6 až 10-násobne oproti pôdam obdobného typu v iných oblastiach. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prístupných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov sú zistené zvýšené hodnoty Cd, Pb, Sr, Al, Fe, Mn, Ni, Zn, Mo.

6. Fauna, flóra

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR) patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale), obvodu pred karpatskej flóry (Praecarpaticum) a okresu Strážovské vrchy.

Podľa zoografického členenia patrí územie do provincie Karpaty, oblasť Západné Karpaty, vnútorný obvod so západným a južným okrskom.

Lesná vegetácia

Členitosť reliéfu horného Ponitria poskytuje na pomerne malom území veľmi rôznorodé životné podmienky. Drevinové zloženie sa v jednotlivých lokalitách výrazne líši v závislosti od nadmorskej výšky a geologického podkladu.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú viaceré základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie. V katastrálnom území Nitrianske Rudno sú zastúpené vegetačné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

- jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy – na nive Nitrice
- dubovo-hrabové lesy – v kotline
- dubové a cerovo-dubové lesy – ostrovčekovitý výskyt v kotline
- kvetnaté bukové a jedľové lesy – v Strážovských vrchoch
- vápnomilné bukové a borovicové lesy – ostrovčekovite v Strážovských vrchoch

Reálna vegetácia sa v riešenom území mierne odchyľuje od potenciálnej prirodzenej vegetácie. Riečna niva a úpätia svahov sú odlesnené, zalesnená ostala vrchovina. Pre územie južnej časti Strážovských vrchov je typické stretávanie sa teplomilnej a suchovzdornej vegetácie (príkladom je horská lúka pod vrcholom Rokoša). Podstatnú časť lesov v riešenom území tvoria bučiny, ktoré vystupujú až na hrebene okolitých hôr. Pod pásmom bučín je pásmo dúbav, ktoré miestami prechádzajú do hrabín. Smrečiny, boriny a jedliny sú prevažne druhotné umelé spoločenstvá, len miestami ich možno pokladať za pôvodné.

Najrozšírenejšie sú kvetnaté bučiny s rôznym bylinným podrastom (napr. lipkavec marinkový, mesačnica trváca, papraď samčia). Miestami prechádzajú do bučiny holej, takmer bez bylinného porastu. V drevinovej skladbe prevláda buk. Udržiava sa však aj javor horský, brest horský, jaseň štíhly. S ubúdajúcou nadmorskou výškou sú bučiny stále viac ovplyvňované hrabom a dubom a prechádzajú do zmiešaných bukovo-hrabových a

bukovo-dubových porastov. V najnižších polohách dubové hrabiny prechádzajú do pravých dúbrav. Dúbravy sú rozšírené do výšky 600 m.n.m. Celkový ráz dúbrav je xerothermný s teplomilnými a suchomilnými rastlinami v podraсте. Okrem duba zimného sa sporadicky vyskytuje dub letný a dub cerový, miestami aj dub plstnatý.

Brehové porasty tokov sú tvorené najmä jelšami s jelšou lepkavou a jelšou sivou, miestami vrbou bielou a vrbou krehkou. Jelše a vrby sú typické dreviny pre pobrežné spoločenstvá, lemujúce brehy rieky Nitrice a prítokov.

Lesné plochy pokrývajú väčšinu riešeného územia. Majú výmeru 841,18 ha, t.j. 58 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Ide hlavne o rozptýlenú nelesnú drevinovú vegetáciu pozdĺž medzí a poľných ciest, na lúkach a v danom území aj v podobe sprievodných porastov vodných tokov. Na poľnohospodárskej pôde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajínovotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufráčná, hydrická, atď.

Na lúkach sa nachádzajú riedke krovité porasty drieňa, dráča, vtáčieho zobu, hlohu, liesky, trnky. Líniový sprievod vodným tokom dokumentujú typické dreviny lužných lesov, ako sú jelše, vrby, jasene, javory, čremcha a pod.

Nelesná drevinová vegetácia nie je vyčlenená ako osobitný druh pozemku a je zahrnutá zväčša v rámci ornej pôdy, trvalých trávnych porastov, ostatných plôch alebo zastavaných plôch.

Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty majú rozhodujúci podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Nachádzajú sa na nezalesnenom úpätí svahu, na prechode medzi zastavaným územím až po hranicu lesa. V minulosti sa intenzívne využívali ako pasienky. Na hospodársky nevyužívaných trávnych porastoch vznikli sukcesiou druhotné lesné spoločenstvá alebo rôzne formácie nelesnej drevinovej a krovinovej vegetácie. Trvalé trávne porasty majú výmeru 731,84 ha, t.j. 35,18 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda

Orná pôda má podružný podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy. Nachádza sa vo východnej časti riešeného územia, medzi zastavaným územím a tokom Nitrica. Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde, ktoré sú v danom území plošne najrozsiahlejšie. Orná pôda má výmeru 203,51 ha, t.j. 14 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Sídelná vegetácia

Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 22,79 ha.

Plochy verejnej parkovej zelene sú v obci zastúpené iba v minimálnej miere. Centrálné námestie na Hlavnej ulici je zatiaľ len s ojedinelou výsadbou stromov, ide prevažne o pravidelne udržiavaný trávny porast so spevnenými plochami chodníkov. Malé plochy verejnej zelene sa nachádzajú na zvyškových plochách na vyústení niektorých ulíc (Poštová ul.) na Hlavnú ul.

Drevinová skladba výsadby verejnej zelene je rôznorodá – tvorí ju lipa, breza, agát, okrasné a ovocné dreviny, menej vhodná je výsadba ihličnatých drevín – smrek, tuja, smrekovec. Dominantami obce sú najmä mohutné lipy vysadené pred kostolom.

Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za katastrálne územie obce Nitrianske Rudno

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	2035105
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	227927
ovocné sady	0
trvalé trávne porasty	1914477
lesné pozemky	8411793
vodné plochy	975984
zastavané plochy a nádvoría	755390
ostatné plochy	180181
spolu – k.ú.	14500857

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

Živočíšstvo

V riešenom území a v jeho užšom zázemí sa nachádzajú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

- polia a lúky – charakteristickým druhom cicavcov polí a lúk je zajac poľný, syseľ obyčajný, chrček poľný
- biotopy ľudských sídel – predstavujú synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Z vtákov je to drozd čierny, vrabec domový, sýkorka bielolica a ďalšie. Z cicavcov je to krt obyčajný, myš domová, potkan hnedý, jež obyčajný východoeurópsky
- zalesnené územie Strážovských vrchov – je domovom poľovnej zveri: jeleň lesný, srnec lesný, sviňa divá; drobných cicavcov: líška hrdzavá, kuna lesná, lasica

myšožravá, piskor obyčajný, chránenej avifauny: sokol rároh, sokol sťahovavý, včelár lesný a ďateľ prostredný, muchárik bieločrý, muchárik červenohrdlý, penica jarabá, prhlaviar čiernohlavý, haja tmavá, kaňa popolavá

7. Krajina

Štruktúra krajinného obrazu, scenéria

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny, sa považuje druh a hustota osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho či lesohospodárskeho využitia, trasovanie ciest – nadradenej cestnej siete, nadzemných energetických vedení a hlavne priemysel a ťažba surovín. Ide o antropomorfné zásahy a štruktúry, ktoré so zvyšujúcou sa intenzitou ich výskytu v krajine znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka.

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a videných priestorov. Reliéf je pomerne členitý a vytvára morfológicky výrazné stráne. Územiu dominuje súvislý hrebeň Strážovských vrchov s kompaktným lesným porastom. Krajinnou dominantou je masív Rokoša (Malý Rokoš 950 m n.m. a Veľký Rokoš 1010 m n.m.). Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytuje niva rieky Nitrice, ktorá je odlesnená a s rovinatým reliéfom. Tok poniže vodnej nádrže tečie v prirodzenom meandrujúcom koryte a na niektorých úsekoch je lemovaný porastmi sprievodnej vegetácie. Celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia.

Reliéf sa uplatňuje ako výrazný prvok podporujúci priestorové pôsobenie urbanistickej štruktúry a jej jednotlivých prvkov. Atraktívne pohľady na obec a okolitú krajinu s vodnou plochou sú z vyvýšených častí zastavaného územia a z úpäť svahov na západnom okraji obce. Krajinné pozadie sídla spoluvytvára kameňolom, jeho vplyv však nemožno hodnotiť pozitívne. Výrazným krajinným prvkom je rozsiahla vodná plocha nádrže obklopená rekreačnými strediskami.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru. Krajina na prechode medzi nivou a hornatinou, v ktorej sa strieda les s menšími plochami lúk, pasienkov spolu s vodnou plochou, vytvára malebné scenérie. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda bez lesnej vegetácie. Ide o monotónny prvok s nízkou estetickou hodnotou, taktiež jeho krajinnostabilizačná hodnota je nízka.

Rušivo pôsobiace prvky predstavujú technické diela, predovšetkým kameňolom. Do istej miery možno za rušivý prvok vo vzťahu k pôvodnej urbanistickej štruktúre obce považovať výrobné areály, nadzemné elektrické vedenia (najmä vedenie VN 220 kV), ako aj zástavbu bytových domov so 4 a viac podlažiami.

Ekologická stabilita a ekologická významnosť

Riešené územie sa vyznačuje pomerne vysokou lesnatosťou (58 %). Miera ekologickej stability územia je vysoká v západnej časti, ostatné územie má nižší koeficient ekologickej

stability. Ako ekologicky významné segmenty možno definovať prírodné aj niektoré poloprírodné prvky, na ktoré sa môžu viazať ekostabilizačné funkcie:

- vodné toky Nitrica, Rudnianska, Rokôška, Podskalský potok, Nádržový potok a Bystrica
- lesné porasty – najmä biotopy európskeho významu
- trvalé trávne porasty – lúky a pasienky
- kompaktné línie nelesnej drevinovej vegetácie – pozdĺž potokov a poľných ciest
- plochy verejnej a vyhradenej zelene v zastavanom území obce

8. Chránené územia, ich ochranné pásma a územný systém ekologickej stability

Chránené územia

Na území obce sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré maloplošné i veľkoplošné chránené územia. Katastrálne územie obce Nitrianske Rudno sa z väčšej časti (vrátane zastavaného územia obce) nachádza na území s 1. stupňom ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V riešenom území sa nachádzajú alebo sem zasahujú nasledovné chránené územia:

▪ Územie európskeho významu Rokoš

SKUEV0128 Rokoš bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené na základe výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004. Územie európskeho významu má rozlohu 4602,28 ha a zasahuje do katastrálnych území Diviacka Nová Ves, Diviaky nad Nitricou, Dolné Vestenice, Horné Vestenice, Ježkova Ves, Kšinná, Látkovce, Nitrianske Rudno, Nitrianske Sučany, Omastiná, Rudnianska Lehota, Uhrovec, Uhrovské Podhradie, Žitná. Platí tu 2., 3. 4. a 5. stupeň ochrany. Predmetom ochrany v ÚEV Rokoš sú:

- biotopy:
 - 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi
 - 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
 - 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovištia Orchideaceae)
 - 8160* Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa
 - 8210 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
 - 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
 - 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
 - 9150 Vápnomilné bukové lesy
 - 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy
 - 91G0* Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy

- 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy
- 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy
- 91Q0 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy
- živočíšne a rastlinné druhy: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), medveď hnedý (**Ursus arctos*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*), poniklec prostredný (**Pulsatilla subslavica*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), jazýčkovec jadranský (*Himantoglossum adriaticum*)
- **Chránené vtáacie územie Strážovské vrchy**

Územie bolo vyhlásené za CHVÚ vyhláškou MŽP SR č. 434/2009 Z.z. CHVÚ má výmeru 58673,08 ha a zasahuje do veľkého počtu katastrálnych území v okresoch Bánovce nad Bebravou, Prievidza, Bytča, Považská Bystrica, Ilava, Púchov, Trenčín, Žilina. Účelom je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, orla skalného, bociana čierneho, včelára lesného, tetra hlucháňa, kuvika kapcavého, lelka lesného, chriašteľa poľného, ďatľa čierneho, ďatľa bieločrptého, jariabka hôrneho, penice jarabej, ďatľa prostredného, muchárika červenohrdlého, muchárika bieločrptého, strakoša červenohrdlého, strakoša sivého, prepelice poľnej, krutihlava hnedého, prhlaviara čiernohlavého, hrdličky poľnej, žltouchvosta lesného a muchára sivého.

- **Národná prírodná rezervácia Rokoš**

Národná prírodná rezervácia okrem celého vrchu Rokoš zaberá i susedné bralá Srnnej a Košútovej skaly. Má rozlohu 460,41 ha a zasahuje do katastrálnych území Omastiná, Uhrovské Podhradie, Nitrianske Rudno, Diviacka Nová Ves, Diviaky nad Nitricou. Platí tu 5. stupeň ochrany. V zmysle §17 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ochranné pásmo NPR zahŕňa územie do vzdialenosti 100 m smerom von od jej hranice a platí v ňom 3. stupeň ochrany. NPR bola vyhlásená v roku 1974 uznesením Ministerstva kultúry SSR č. 3623/1974-OP z 27. 5. 1974 s účinnosťou od 1. 6. 1974. Dôvodom ochrany je krajinársky hodnotné územie so silne rozčlenenými svahmi, spoločenstvo teplomilných a horských druhov rastlín a živočíchov. Je to jediná lokalita Západných Karpát, kde rastie súčasne borovica lesná i dub plstnatý.

- **Prírodná pamiatka Košútova jaskyňa**

Prírodná pamiatka je vyhlásená vyhláškou KÚŽP v Trenčíne č. 7/2009 z 11.3.2009 s účinnosťou od 1.4.2009 (pôvodne vyhlásená v roku 1994). Ochranné pásmo nebolo vyhlásené. Predmetom ochrany je voľne prístupná jaskyňa v masíve Rokoša.

- **Lokálne významná mokraď Vodná nádrž Nitrianske Rudno**

Lokálne významnú mokraď predstavuje celá plocha vodnej nádrže s príslušnými podmáčanými porastmi pri ústí Nitrice do nádrže.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy. CHKO Strážovské vrchy do riešeného územia nezasahuje.

Územný systém ekologickej stability

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. Základným prvkom ÚSES je biocentrum. Ide o kompaktné a ekologicky súvislé územie, ktoré je hostiteľom prirodzených alebo prírode blízkych spoločenstiev voľne žijúcich druhov rastlín a divožijúcich druhov živočíchov. Podmienkou je, aby dané územie poskytovalo trvalé podmienky pre výživu, úkryt a rozmnožovanie živých organizmov a udržiavanie primeraného genetického zdravia svojich populácií.

Z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a RÚSES okresu Prievidza bol prevzatý návrh biocentra nadregionálneho významu:

- **NBc 175 Nitrické vrchy – Plevňa – Košútova skala – Rokoš** – biocentrum sa rozprestiera vo vrcholovej časti Nitrických vrchov a masívu Rokoša. Je takmer úplne zalesnené porastmi buka, duba a ďalších drevín. Vzhľadom k skutočnosti, že v riešenom území sa prekrýva s chráneným územím ÚEV Rokoš, nie sú potrebné ďalšie opatrenia.

Biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu predstavujú kostru ekologickej stability regiónu, na ktorú sa viažu prvky ekologickej stability miestneho významu. Pri návrhu biocentier sa prihliada na minimálnu plochu biocentra, nevyhnutnú pre plnenie všetkých funkcií. Pre biocentrum lesného typu je minimálna plocha 3 ha a v prípade biocentra stepného alebo mokraďového charakteru nemá plocha klesnúť pod 0,5 ha. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biocentrá:

- **MBc Vodná nádrž Nitrianske Rudno** – biocentrum miestneho významu tvorí celá vodná plocha nádrže s príľahlými brehovými porastmi. Potrebné je regulovať rozvoj rekreácie a uskutočniť opatrenia na zníženie znečistenia vody.
- **MBc Nad Okružnou** – biocentrum miestneho významu tvorí lesný porast a krovinová vegetácia s výmerou cca 2 ha, ktoré sú v súčasnosti vedené v KN ako trvalý trávny porast. Nachádza sa nad Okružnou ul. a susedí so zastavaným územím obce. Odporúčame rozšírenie plochy biocentra ponechaním susednej plochy trvalých trávnych porastov na sukcesiu.
- **MBc Vyše hradskej** – biocentrum miestneho významu tvorí mozaiková štruktúra na trvalom trávnom poraste – nesúvislý porast rôznych drevín a krovín. Biocentrum sa nachádza na úpätí svahu až po cestu č. II/574, na južnom okraji riešeného územia. Ďalej pokračuje v k.ú. Ježkova Ves. Biocentrum je funkčné, žiadne zásahy preto nie sú potrebné.
- **MBc Dolné pole** – na poľnohospodárskej pôde, na styku viacerých biokoridorov navrhujeme vytvorenie biocentra. Keďže sa tu v súčasnosti nachádza orná pôda, je potrebná výsadba drevín pri toku Rudnianskej (a pri ul. J. Bottu) s výmerou min. 3 ha.

Biokoridor predstavuje ekologicky hodnotný krajinný segment, ktorý na rozdiel od biocentra nemusí mať kompaktný tvar. Základnou funkciou biokoridoru je umožňovať migráciu živých organizmov medzi biocentrami, resp. ich šírenie z biocentier s ich nadpočetným výskytom do iných biocentier, kde je ich prítomnosť žiadúca.

Z ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a RÚSES okresu Prievidza vyplýva, že na hraniciach katastrálneho územia sa na nadregionálne biocentrum napájajú dva regionálne terestrické biokoridory, vedené po úpätiach pohoria:

- regionálny biokoridor, ktorý smeruje južne po úpätí, kopírujúc údolie Nitrice
- regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodným smerom k obci Temeš. Prepája NBc 175 s RBc 176.

Biokoridor miestneho významu musí mať šírku najmenej 15 m a dĺžku najviac 2000 m, pričom po uvedenom úseku musí byť biokoridor prerušený biocentrom najmenej miestneho významu, inak nemôže plniť funkciu biokoridoru. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- **MBk Nitrica** – hydrický biokoridor je navrhnutý v trase vodného toku Nitrica, pričom zahŕňa aj brehovú porasty. Nižšie pokračuje ako regionálny biokoridor. Navrhuje sa rozšírenie brehových porastov, aby sa odstránili negatívne vplyvy bezprostredného kontaktu s ornou pôdou, čo je považované za významný stresový faktor.
- **MBk Rudnianska** – hydricko-terestrický biokoridor je navrhnutý v trase potoka Rudnianska. Zastavané územie je zdrojom stresových faktorov, ktoré je možné čiastočne eliminovať brehovými úpravami a na niektorých miestach revitalizáciou sprievodnej vegetácie.
- **MBk Rokôška** – hydricko-terestrický biokoridor je navrhnutý v trase rovnomenného vodného toku. V zastavanom území obce sa spája s ďalším biokoridorom MBk Rudnianska. Zastavané územie je zdrojom stresových faktorov, ktoré je možné čiastočne eliminovať brehovými úpravami a na niektorých miestach revitalizáciou sprievodnej vegetácie.
- **MBk Od Lehotského** – hydricko-terestrický biokoridor sleduje vodný tok až po jeho ústie do vodnej nádrže. Na niektorých úsekoch je potrebné doplnenie sprievodnej stromovej a krovinej vegetácie. Stresovým prvkom je existujúca chatová osada na jeho dolnom toku.
- **MBk Pri poľnej ceste** – navrhovaný terestrický biokoridor bude vybudovaný pozdĺž existujúcej poľnej cesty nad západným okrajom obce. Pozdĺž poľnej cesty sa navrhuje výsadba línie drevinovej vegetácie so šírkou min. 15 m. Biokoridor obchádza zastavané územie, čím eliminuje pôsobenie stresových prvkov koncentrujúcich sa v zastavanom území.
- **MBk Chotárna medza** – navrhovaný terestrický biokoridor je vedený po hranici k.ú. Nitrianske Rudno a k.ú. Ježkova Ves. Mimo zastavaného územia bude zabezpečovať prepojenie biokoridorov a biocentier medzi Strážovskými vrchmi a tokom Nitrice.

Biokoridor je potrebné vybudovať založením trvalých trávnych porastov s drevinovou vegetáciou a s krovinným podrastom so šírkou min. 15 m.

Interakčný prvok má nižšiu ekologickú hodnotu ako biocentrum alebo biokoridor. Jeho účelom v kultúrnej krajine je tmiť negatívne pôsobenie devastáčnych činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované prvky plošného a líniového charakteru:

- sprievodná vegetácia poľných ciest, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, vrátane navrhovanej líniovej zelene – minimálna šírka prvkov zelene líniového charakteru by mala byť 5–10 m, a ich vzájomná vzdialenosť by mala byť 500–1000 m.
- remízky a ostrovčeky zelene na poľnohospodárskej pôde
- lokality s rozptýlenou zeleňou na trvalých trávnych porastoch v kontakte so západným okrajom zastavaného územia obce
- extenzívne obhospodarované trvalé trávne porasty v kontakte s biocentrami
- plochy verejnej zelene a vyhradenej zelene v zastavanom území obce

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľstva

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Až do začiatku 20. storočia patrila obec Nitrianske Rudno, vrátane neskôr pričlenennej Kršťanovej Vsi, medzi malé obce. K výraznejšiemu rastu miestnej populácie dochádza v medzivojnovom období a potom po II. svetovej vojne. Počet obyvateľov sa nezastavil ani v 70. rokoch 20. storočia, napriek masívnej bytovej výstavbe v Prievidzi, keď počet obyvateľov Prievidze od roku 1940 do roku 1996 stúpol z 4579 na 54 405, t.j. takmer 12-násobne.

Dôvodom pokračovania populačného rastu obce Nitrianske Rudno bolo jej zaradenie medzi strediskové obce ako strediska miestneho významu. Rast počtu obyvateľov obce sa nezastavil ani po roku 1991 a neskôr sa približuje k hranici 2000 obyvateľov. V poslednej dekáde počet obyvateľov stagnuje v pomerne úzkom pásme okolo priemernej hodnoty 1950 obyvateľov. K 31.12. 2011 mala obec Nitrianske Rudno 1937 obyvateľov (podľa údajov ŠÚ SR).

Pokles miery natality je dôsledkom celkových spoločenských a sociálnych zmien v SR a v celom stredoeurópskom priestore. V sledovanom období rokov 2002 – 2012 je bilancia prirodzeného pohybu v obci mierne pozitívna (172 narodených : 133 zosnulých).

Z analýzy mechanického pohybu obyvateľov za sledované obdobie rokov 2002 – 2012 vyplýva, že bilancia je pomerne vyrovnaná (267 prihlásených : 298 odhlásených). Obec Nitrianske Rudno, vzhľadom na kvalitnú vybavenosť, by mohla profitovať z prisťahovania obyvateľov z obcí jej záujmového územia. Zatiaľ tento potenciál nie je dostatočne využitý.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1869 – 2011

Rok sčítania obyv.	Nitrianske Rudno	Kršťanova Ves	Spolu
1869	250	186	436
1880	290	213	503
1890	277	212	489
1900	263	254	517
1910	326	286	612
1921	733		733
1930	679		679
1940	802		802
1948	706		706
1961	1032		1032
1970	1220		1220
1991	1792		1792
2001	1900		1900
2011	1937		1937

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, ŠÚ SR

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ v roku 2001 dosahoval ešte veľmi priaznivú hodnotu – 149, do roku 2011 sa však dramaticky znížil až na úroveň 59. Podľa všeobecnej interpretácie, až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Ide teda o regresívny typ populácie.

Medzi rokmi 2001 – 2011 sa znížil počet obyvateľov v predproduktívnom veku a zvýšil počet obyvateľov v poproduktívnom veku. Podiel aj absolútny počet obyvateľov v produktívnom veku ostal stabilný a v budúcnosti sa predpokladá pokles tejto populačnej zložky. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol a početná generácia v produktívnom veku bude smerovať investície do individuálnej bytovej výstavby.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia

	2001	2011
Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	1900	1937
z toho muži	967	981
z toho ženy	933	956
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	392	265
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	1245	1223
z toho muži		670
z toho ženy		553
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	263	449

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, ŠÚ SR 2012

Vývoj počtu narodených, zosnulých, prihlásených a odhlásených v r. 2002 – 2012

Rok	narodení	zosnulí	prihlásení	odhlásení	Celkový počet obyv.
2002	12	9	30	26	1913
2003	19	9	23	19	1927
2004	18	6	36	30	1945
2005	15	15	31	16	1960
2006	19	16	20	28	1955
2007	18	8	35	20	1980
2008	15	17	19	19	1978
2009	20	11	13	36	1964
2010	7	11	20	26	1954
2011	19	20	21	43	1930
2012	10	11	19	35	1913

Zdroj: údaje obce

V budúcnosti predpokladáme ďalšie posilňovanie migrácie do obcí s výhodnou polohou, dobrou dostupnosťou a predovšetkým s vybudovanou občianskou a sociálnou vybavenosťou. Tieto predpoklady obec Nitrianske Rudno spĺňa.

Skladba obyvateľov podľa národnosti, vierovyznania

Obyvateľstvo je z hľadiska národnostnej skladby homogénne. Slovenskú národnosť podľa údajov z roku 2001 malo 99,05 % obyvateľov. Iné národnosti nie sú významnejšie zastúpené.

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. 90,05% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Od roku 1991 sa v roku 2001 zvýšil podiel obyvateľov s rímskokatolíckym vyznaním až o 14,28 perc. bodu (z úrovne 75,77%). Ide o prejav všeobecnej tendencie príklonu obyvateľstva k majoritnému vyznaniu, najmä z radov pôvodne nábožensky nevyprofilovaného obyvateľstva.

Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	slovenská	česká	iná a nezistená
ŠÚ SR 2001	1882	9	9
ŠÚ SR 2011	1885	8	59

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Rímsko-katolícke	Evanjelické a.v.	iné	bez vyznania	nezistené
ŠÚ SR 2001	1711	13	6	147	23
ŠÚ SR 2011	1643	15	15	169	110

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti pomerne vysoký potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 52,8%.

Tento potenciál v minulosti nebol v dôsledku vysokej nezamestnanosti dostatočne využitý. Do roku 2009 však počet nezamestnaných výrazne klesal v dôsledku zvyšujúcej sa ponuky pracovných príležitostí v regióne.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba, ktorá sa realizovala vo veľmi priaznivých prírodných podmienkach. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí klesol počet pracovníkov v tomto odvetví. Súčasne došlo k zvýšeniu podielu zamestnaných v sekundárnom a terciárnom sektore.

Ekonomická aktivita obyvateľov

	2001	2011
Počet ekonomicky aktívnych osôb	1004	973
z toho muži	536	
z toho ženy	468	
Počet pracujúcich	709	813
z toho muži	409	
z toho ženy	300	
Počet nezamestnaných	214	122
z toho muži	121	
z toho ženy	93	

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001, 2011

Podľa údajov z roku 2001 pracovalo vo verejnom sektore 381 obyvateľov, v súkromnom sektore 372 obyvateľov. Počet pracovných príležitostí v obci nenapĺňa dopyt po pracovných príležitostiach. Zo zamestnanej zložky ekonomicky aktívneho obyvateľstva

časť odchádza za prácou najmä do Prievidze, v menšej miere do Novák (NCHZ), Zemianskych Kostolian (Pórobetón, ENO), Bane Cigeľ a inde. Za prácou odchádzalo 518 obyvateľov, čo z počtu pracujúcich predstavovalo až 51,6%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické lokality

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) je evidovaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka, na ktorú sa vzťahuje ochrana v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Ide o rímskokatolícky kostol sv. Svorada a Benedikta – č. ÚZPF 847/0. Klasicistický kostol, postavený v rokoch 1804 – 1816, má hlavnú fasádu orientovanú na juhozápad, do priechodu je vstavaná veža. Kostol je jednolodový s rovným uzáverom, bez oddeleného presbytéria od lode. Patrí medzi malú skupinu kostolov s rovným uzáverom v regióne Hornej Nitry. Loď je zaklenutá štyrmi poľami pruských klenieb. Na jej juhozápadnej strane je empora. Južne od vstupu je v areáli lurdská jaskyňa, severne je situovaný pomník Františkovi Madvovi, známej osobnosti – kňaza a liečiteľa. Okolo kostola je vyhlásené ochranné pásmo.

V katastrálnom území obce Nitrianske Rudno sú vo viacerých polohách evidované archeologické nálezy z viacerých období, konkrétne sa jedná o sídliskové nálezy z obdobia včasného (9. storočie) a vrcholného stredoveku (11. – 13. storočie). Na polohe Horné Pažítie sa našiel črepový materiál, v jaskynnom previse (v Abri) sa našli kamenné artefakty.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické náleziská nevyskytujú a v súvislosti s poznatkami o geologickej stavbe sa ani nepredpokladajú. Nenachádzajú sa tu žiadne významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia

V dotknutom území je evidovaná environmentálna záťaž, ktorá už bola sanovaná, resp. rekultivovaná. Ide o čerpaciu stanicu pohonných hmôt pod vodnou nádržou.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

V riešenom území sa vyskytujú environmentálne problémy, ktoré je možné rozdeliť do nasledujúcich kategórií:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES – najmä v dôsledku konfliktov prvkov ÚSES a ekologicky významných segmentov krajiny so stresovými javmi a zdrojmi. Funkčnosť biokoridorov miestneho významu ohrozuje hlavne kontakt, resp. prechod biokoridorov zastavaným územím, ako aj kontakt s intenzívne obhospodávanou ornou pôdou. Stresovým faktorom z hľadiska prvkov ÚSES je aj cesta II. triedy a línie technickej infraštruktúry.

- problémy ohrozenia prírodných zdrojov – ohrozenie povrchovej vody, podzemnej vody a pôdy v dôsledku znečistenia ovzdušia, intenzívnej poľnohospodárskej výroby a úniku splaškových vôd, nakoľko tu nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Ohrozením biologickej diverzity je drevinová skladba, v ktorej sa presadzujú lesné monokultúry pre hospodárske využitie (ťažba drevnej hmoty). Rozsiahle lesné plochy v pohoriach Strážovské vrchy, Vtáčnik, Žiar sa vyznačujú vysokým imisným zaťažením v dôsledku znečistenia ovzdušia exhalátmi. Na území LZ Prievidza bolo zaznamenané chradnutie bučín, ktoré sa vyskytuje celoplošne a je sprevádzané nekrozami kôry. Najintenzívnejšie napadnutie nekrozami kôry sa vyskytuje v monokultúrach buka I. vekovej triedy vo výške 700–900 m.n.m.
- problémy ohrozenia ekologickej stability územia – rozsiahlejšie pôdne celky poľnohospodárskej pôdy na nive Nitrice, obrábanej veľkoplošne ako orná pôda a bez prítomnosti plôch nelesnej drevinovej vegetácie sa vyznačujú nízkym stupňom ekologickej stability.
- problémy ohrozenia životného prostredia – týkajú sa predovšetkým obytného územia a kontaktných polôh. Ohrozujúcim faktorom je vznik drobných smetísk, zaburinených alebo devastovaných plôch v zastavanom území a v jeho bezprostrednom okolí. Významným ohrozujúcim faktorom sú netesné žumpy a úniky splaškových vôd z dôvodu nevybudovanej kanalizácie. To je osobitne naliehavý problém aj v rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži. Nízka kvalita vody v nádrži okrem ekologických problémov obmedzuje vhodnosť rekreačného využitia.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Koncept územného plánu obce Nitrianske Rudno nezahŕňa riešenia, ktoré by boli nositeľmi rizík pre zdravotný stav obyvateľstva a ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady, narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov najmä v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry s identifikovanými nepriamymi vplyvmi:

- návrh rozšírenia cesty II/574 v úseku Nitrianske Rudno – Liešťany v kategórii C 9,5/70
- návrh vybudovania chodníkov pozdĺž celej Hlavnej ul. (t.j. pozdĺž cesty II/574), s predĺžením až do rekreačnej oblasti – pozitívne ovplyvní bezpečnosť peších účastníkov cestnej premávky
- návrh chodníkov pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C2, C3

- návrh samostatného cyklistického chodníka pozdĺž cesty II/574 – pozitívne ovplyvní bezpečnosť cyklistov a prispeje k zvýšeniu atraktivity územia z hľadiska cestovného ruchu
- návrh rekonštrukcie a rozšírenia miestnych komunikácií, vytvorenie dopravných okruhov
- návrh výstavby kanalizácie v obci, vrátane rekreačnej oblasti – zlepši hygienické podmienky a zvýši komfort obyvateľov
- návrh zokruhovania vetiev miestneho vodovodu a výstavby vodovodu v nových uliciach – zvýši sa spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. V návrhovom období do roku 2030 sa na základe kapacity navrhovaných plôch pre výstavbu prognózuje zvýšenie počtu obyvateľov na 2184 (v oboch variantoch), zo súčasnej úrovne 1937 obyvateľov.

Vzhľadom k malým rezervám bytového fondu v obci, nízkemu podielu neobývaných bytov a vysoko nadpriemernej obloženosti bytov možno v budúcnosti očakávať rast záujmu o novú bytovú výstavbu aj zo strany súčasných obyvateľov obce. Dopyt po bytoch bude ďalej posilňovaný záujmom o prisťahovanie obyvateľov z okolitých obcí značne rozsiahleho spádového územia obce Nitrianske Rudno.

V prípade prisťahovania nových obyvateľov dôjde k zmene sociálnej a demografickej štruktúry miestnej populácie – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov, zvýšeniu podielu domácností so strednými príjmami. Táto zmena bude mať výrazne pozitívny dopad na celkovú vitalitu miestnej komunity. Nárast miestnej populácie však bude mierny a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu.

Rozvojové plochy vymedzené v koncepte územného plánu obce (vrátane prieluk) majú celkovú kapacitu 169 bytových jednotiek (v oboch variantoch).

Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Etapa
1	40	II.
2	48	I.
3	8	I.
4	16	II.
5	28	II.
6	9	I.
prieluky v ZÚ	16	I.
prieluky mimo ZÚ	4	I.

Plánovaný rozvoj obce posilní miestne hospodárstvo a zabezpečí jeho diverzifikáciu smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam. Výstavba rekreačných zariadení, prevádzok služieb a maloobchodu a rozšírenie výrobného územia by mohlo priniesť minimálne 100 nových pracovných miest vo variante A a o ďalších 20% viac vo variante B.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre priemyselnú a živočíšnu výrobu v existujúcich areáloch i celom zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného a obytného prostredia. Napríklad, v celom zastavanom území i nových rozvojových plochách, vrátane existujúceho výrobného územia, je ako zakazujúce (neprípustné) funkčné využívanie definovaná „ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie“. Veľkochov hospodárskych zvierat je povolený len v existujúcom areáli farmy (regulačný blok V2) západne od obce s limitom do 100 veľkých dobytčích jednotiek. V obytnom území „bývanie v zástavbe rodinných domov“ (regulačný blok B1) je povolený drobnochov do 1 veľkej dobytčej jednotky. Vo vymedzenej centrálnej zóne obce a v regulačnom bloku B2 s možnosťou zastúpenia bytových domov je drobnochov zakázaný.

Viacere navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady – napr. vybudovanie pešieho chodníka a cyklotrasy pozdĺž cesty II. triedy bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie ponuky v oblasti aktivít športu a rekreácie zlepší možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám. Pozitívne dopady pre život miestnej komunity by mal aj návrh výstavby kultúrneho domu v obci.

Navrhované riešenie predpokladá zvýšenie stavebnej aktivity v obci. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia. Je v rozpore s tendenciou populačného prírastku, zaznamenávaného v obci v posledných rokoch.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Nová zástavba je plánovaná mimo zosuvných území. V prípade výstavby na prielukách na Podhorskej ul. a južne od Podhorskej ul. je podmieňujúcim predpokladom výstavby uskutočnenie podrobného geologického prieskumu – požiadavka je zakotvená v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické

pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nevyvolá žiadne priame ani nepriame vplyvy tohto druhu.

4. Vplyvy na ovzdušie

Navrhované riešenie konceptu územného plánu obce Nitrianske Rudno počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre bytovú výstavbu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody. Pre výrobné aktivity sú stanovené regulatívy – ťažká priemyselná výroba s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie je zakázaná v celom území, stanovené sú aj maximálne prípustné kapacity chovu hospodárskych zvierat. Podmienky pre drobnochov sú presne definované aj pre ostatné zastavané územie. Tým sa zabezpečí ochrana kvality ovzdušia a všeobecne kvalita životného prostredia v obci.

5. Vplyvy na vodné pomery

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Nové rozvojové plochy sú situované mimo území s potenciálnym rizikom povodne. Na ochranu rozvojových plôch č. 1, 2 pred svahovými vodami sa navrhuje pozdĺž existujúcej poľnej cesty výsadba líniovej zelene s vodozadržnou funkciou. Špecifické krajinnookologické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny sú obsiahnuté v rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie (v kap. 2.13 hodnotenej ÚPD).

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh výstavby splaškovej kanalizácie v celej obci, vrátane nových rozvojových plôch a rekreačnej oblasti.

6. Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia a ďalšie ohrozujúce faktory. V koncepte územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov (orba po vrstevnici, zvýšenie podielu viacročných krmovín a ozimín na ornej pôde a zvýšenie podielu bezorbového obrábania pôdy), ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách.

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Väčšina navrhovaných rozvojových plôch je vymedzených na voľných plochách a v záhradách v rámci existujúcich hraníc zastavaného územia. Mimo zastavaného územia sa navrhujú zábery poľnohospodárskej pôdy len v rekreačnej oblasti – aj tu však ide prevažne o vyplnenie

disponibilných rezerv medzi existujúcou zástavbou. Zábery poľnohospodárskej pôdy mimo zastavaného územia sú navrhované na pôde 6. a 8. skupiny kvality. Podľa druhu pozemku ide zväčša o ornú pôdu, v menšej miere sa výstavba plánuje na trvalých trávnych porastoch. Zábery pôdy sú diferencované vo variantoch A a B, pričom celková plocha navrhovaných záberov je vo variante B vyššia o 3,25 ha. Rozsah záberov je presne vyčíslený v kapitole I.1, v časti B. tejto správy o hodnotení.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by zrejme neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

7. Vplyvy na flóru, faunu a ich biotopy

Vzhľadom k tomu, že významnejšie spoločenstvá flóry a fauny sa viažu na plochy vymedzené ako prvky ÚSES a do týchto plôch činnosti a stavby podľa územného plánu obce Nitrianske Rudno nezasahujú, negatívne vplyvy na faunu a flóru sa nepredpokladajú.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.

8. Vplyvy na krajinu

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií a ako kompozičný prvok. Prvok líniovej zelene je tiež použitý za účelom izolovania výrobnno-skladových areálov od okolitého obytného územia. Regulatívy požadujú dostatočnú štruktúrnú členitosť a druhovú rôznorodosť líniovej zelene.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať dopady na časti krajiny, ktoré sú z krajinnooestetického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových lokalitách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a priehľadov na historickú dominantu obce. Uvedené konštatovanie sa týka oboch variantov (A, B).

9. Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a ÚSES

V chránených územiach (ÚEV Rokoš, CHVÚ Strážovské vrchy, NPR Rokoš, PP Košútova skala) ani v ich blízkosti sa nenavrhujú žiadne zámery. Konštatujeme preto nulové vplyvy na ÚEV Rokoš a ďalšie chránené územia. Uvedené konštatovanie sa týka oboch variantov (A, B).

V územnoplánovacej dokumentácii sú plne rešpektované všetky prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne (RÚSES), pričom pre zlepšenie jeho funkčnosti boli v krajinnoekologickom pláne obce (v rámci prieskumov a rozborov k ÚPN-O Nitrianske Rudno) navrhnuté aj adekvátne prvky miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES).

Pri umiestňovaní novej zástavby, najmä plôch pre bývanie, boli zohľadňované pásma hygienickej ochrany, resp. ochranné pásma existujúcich stavieb a činností, ktoré predstavujú zóny ich vplyvu na prostredie:

- ochranné pásma vodných zdrojov I. stupňa, II. stupňa
- ochranné pásmo cintorínov
- ochranné pásmo čistiarne odpadových vôd
- pásmo hygienickej ochrany areálu so živočíšnou výrobou
- ochranné, prístupové pásmo vodných tokov a vodnej nádrže
- ochranné pásmo lesa
- ochranné pásma líniových technických stavieb – vymedzené ochranné pásma majú elektrické vedenia vysokého napätia, elektrické stanice, potrubia vysokotlakového a strednotlakového plynovodu, regulačné stanice, vodovodné a kanalizačné potrubia
- ochranné pásma letiska pre letecké práce v poľnohospodárstve
- ochranné pásma ciest II. a III. triedy (platia mimo zastavaného územia)

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva. V záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je osobitne zdôraznená požiadavka zachovania národnej kultúrnej pamiatky evidovanej v ÚZPF, vyplývajúca z pamiatkového zákona (kostol sv. Svorada a Benedikta – č. ÚZPF 847/0), ako aj požiadavka rešpektovať vyhlásené ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky, ktoré je vyznačené v grafickej časti dokumentácie.

Za účelom udržania vidieckeho charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby – 1 nadzemné podlažie v chatovej oblasti; v ostatných častiach obce sú povolené maximálne 2, resp. 3 nadzemné podlažia a 4 nadzemné podlažia sú povolené len v lokalite s možnosťou výstavby bytových domov (za ZŠ). Uvedené sa týka v rovnakej miere oboch variantov (A, B).

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia stavieb a činností podľa ktoréhokoľvek z variantov konceptu územného plánu obce Nitrianske Rudno nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

12. Iné vplyvy

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb navrhovaných v jednotlivých variantoch konceptu územného plánu obce Nitrianske Rudno neboli zistené.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. tejto správy o hodnotení. Spomedzi uvádzaných vplyvov sa ani v jednej kategórii nepredpokladajú významnejšie vplyvy, t.j. vplyvy s bodovým hodnotením 3–5. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie však boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, a to najmä:

- Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší
- Vyhláška č. 411/2012 Z.z. o monitorovaní emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. (vodný zákon)
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch
- Vyhláška č. 284/2001 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Vyhláška č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí

- Zákon č. 2/2005 Z. z. o posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona NR SR č. 272/1994 Z.Z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Opatrenia na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu obce Nitrianske Rudno, kde sú vymedzené aj verejnoprospešné stavby. Účelom väčšiny navrhovaných opatrení je eliminovať súčasné environmentálne problémy. Nakoľko sa v riešenom území nepredpokladá lokalizácia zámerov s negatívnymi vplyvmi na životné prostredie, nie sú kompenzačné opatrenia vo väčšom rozsahu nutné. Všetky navrhované zámery sú naplánované mimo prvkov územného systému ekologickej stability a mimo území navrhovaných na ochranu.

Prehľad navrhovaných opatrení, relevantných z hľadiska životného prostredia a zdravia obyvateľstva:

1. V oblasti environmentálnej infraštruktúry

- Vybudovanie splaškovej kanalizácie v celom zastavanom území obce a v celej rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži, vrátane nových rozvojových plôch
- Napojenie navrhovanej splaškovej kanalizácie na systém čistenia odpadových vôd
- Zabezpečenie zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu a rozšírenie vodovodnej siete o rozvody v navrhovaných nových uliciach

2. V oblasti dopravnej infraštruktúry

- Homogenizácia ciest II. a III. triedy v stanovenom šírkovom usporiadaní, to znamená rozšírenie cesty II/574 v úseku Nitrianske Rudno – Liešťany
- Vybudovanie chodníkov pozdĺž celého prieťahu cesty II. triedy zastavaným územím obce až po rekreačnú oblasť pri vodnej nádrži
- Vybudovanie cyklotrasy pozdĺž cesty II/574 v úseku Nitrianske Rudno – Liešťany a miestnej cyklotrasy na západnom okraji obce Nitrianske Rudno
- Vybudovanie záchytného parkoviska pre návštevníkov rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži

3. Vybrané ekostabilizačné opatrenia

- Vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov – za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody
- Výsadba pásu alebo línie izolačnej zelene okolo, resp. v rámci výrobných areálov
- Revitalizácia a kompletizácia líniovej zelene pozdĺž cesty II. triedy
- Výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných súboroch
- Zvýšenie podielu rozptýlenej stromovej a krovinnej vegetácie na trvalých trávnych porastoch (mozaikových štruktúr) s cieľom zvýšenia retenčnej schopnosti krajiny a prevencie povodní

- Revitalizácia a parkové úpravy plochy verejnej zelene v centrálnej zóne obce

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredia je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pod pojmom kritérium rozumieme ľubovoľnú charakteristiku, ktorá je z hľadiska dopadu na životné prostredie relevantná.

Váha (dôležitosť) jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená. Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana ekologicky významných segmentov krajiny
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja krajinným a topografickým podmienkam
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného ÚSES-u
 - integrácia prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry

- efektívnosť dopravnej siete
- hustota obyvateľov v zastavanom území

Uvedené kritériá reflektujú princípy udržateľného rozvoja sídelných štruktúr – princípy Ecocity, ktoré boli čiastkovými výstupmi rovnomenného výskumného projektu.

2. Porovnanie variantov

Nulový variant (variant „0“) predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – katastrálneho územia obce Nitrianske Rudno v rozsahu dnešného zastavaného územia obce. Je tiež ekvivalentom stavu bez platného územného plánu. To by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument s právnou záväznosťou, ktorý by koncepčne usmerňoval a koordinoval činnosti na území obce a účinne zamedzil environmentálne neprijateľné zámery a činnosti.

Riešenie v predkladanom koncepte územného plánu obce Nitrianske Rudno je prezentované v 2 variantoch (variant A, variant B). Diferenciácia variantov je založená na predpokladoch rôznej dynamiky rozvoja podnikateľských aktivít nevýrobného charakteru a rekreačných aktivít. Tieto sú podmienené externými faktormi – predovšetkým vývojom celkovej hospodárskej situácie v rámci SR a regiónu. Variant A počíta s menšou dynamikou rozširovania týchto aktivít. Vo variante B sa predpokladá väčšia dynamika ich rozvoja a súčasne ich výraznejšia centralizácia v rámci spádového územia obce Nitrianske Rudno. Preto je rozsah navrhovanej zástavby väčší ako vo variante A. Ostatné časti dokumentácie, vrátane regulatívov pre jednotlivé regulačné bloky a krajinnoekologické komplexy, sú v oboch variantoch identické.

V koncepte územného plánu obce je súčasné funkčné zónovanie v plnej miere rešpektované a ďalej rozvíjané. Navrhované riešenie počíta hlavne s územným rozvojom obytných funkcií a kvalitatívnym pozdvižením prostredia rekreačnej oblasti – revitalizáciou nevyužitých plôch a funkčnou kompletizáciou.

Navrhované rozvojové plochy pre bytovú výstavbu sa nachádzajú výlučne v zastavanom území obce, v rozsiahlejších záhradách. Na juhozápadnom okraji obce sa navrhuje výstavba v lokalite Dolné záhumnie (rozvojové plochy č. 1, 2, 3), na južnom okraji v lokalite Blatnica (rozvojová plocha č. 4). Na juhovýchodnom okraji obce je vytýpaná lokalita Dolné pole – za MŠ a ZŠ (rozvojová plocha č. 5). Na západnom okraji sa v lokalite Horné záhumnie navrhuje rozvojová plocha č. 6.

Pre komerčné podnikateľské prevádzky (prevažne obchod, služby pre obyvateľstvo, výrobné služby) sa navrhujú nové rozvojové plochy č. 8 a 14. Vzhľadom na ich polohu vo väzbe na rekreačnú oblasť pri vodnej nádrži tu môžu vznikať aj služby v oblasti rekreácie a športu, prípadne agroturistiky – v rozvojovej ploche č. 14. Táto lokalita poskytuje priestorové možnosti aj pre situovanie väčšieho supermarketu pre celé spádové územie obce a návštevníkov rekreačnej oblasti. Rozvojová plocha č. 14 je navrhovaná len vo variante B, vo variante A je definovaná len ako výhľadová rezerva.

Pre výrobné aktivity sa navrhuje 1 menšia plocha na východnom okraji obce, vo väzbe na existujúce výrobné územie. Ide o rozvojovú plochu č. 7 s výmerou 0,52 ha.

Navrhované riešenie sa usiluje o rozvíjanie cestovného ruchu obci. Odporúča obohatenie rekreačnej zóny pri vodnej nádrži o aktivity celoročného charakteru, zariadenia pre rôzne druhy športov. Pre tieto aktivity vymedzuje plochy č. 9 a 13, priamo nadväzujúce na existujúcu rekreačnú zónu a súčasne vo väzbe na cestu II/574. Individuálna chatová rekreácia by sa nemala výraznejšie rozširovať. Pre tieto aktivity sú vymedzené zostatkové plochy – prieluky medzi existujúcimi chatami (rozvojové plochy č. 11 a 12), ako aj kompaktnejšia rozvojová plocha č. 10 medzi existujúcou zástavbou chat a ďalšími priestorovo izolovanými chatkami. Ich súhrnná maximálna kapacita je 61 chat. Rozvojové plochy pre šport a rekreáciu č. 9, 10, 11, 12 sú navrhované v oboch variantoch. Rozvojová plocha č. 13 je navrhovaná len vo variante B; vo variante A je táto plocha vymedzená ako výhľadová rezerva.

V porovnaní s nulovým variantom sa vo variantoch A a B predpokladá vyššia intenzita rozvoja v istých lokalitách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

Z celkového porovnania variantov, vrátane nulového variantu vyplýva, že variant A predstavuje najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na ŽP a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave ŽP a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (katasterportál, Enviroportál, pôdny portál, SHMÚ) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Ďalšími východiskovými podkladmi boli plánovacie dokumenty spracované na rôznych hierarchických úrovniach a projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Kanalizácia a ČOV obcí Regiónu Rokoš-Chotoma, Progresing, 2003
- Krajinnookologický plán obce Nitrianske Rudno, 2013
- Oficiálna stránka obce Nitrianske Rudno www.nitrianskerudno.sk
- Program odpadového hospodárstva obce Nitrianske Rudno do roku 2005

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nitrianske Rudno, 2005
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja, 2003
- Územný plán obce Liešťany, AGS Ateliér, 2010
- Územný plán obce Nitrianske Rudno, Ateliér Domova, 2003
- Územný plán VÚC Trenčianskeho kraja (A-Ž Projekt), schválený uzn. vlády SR č. 284/1998, Zmeny a doplnky č. 1/2004 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.06.2004 uzn. 259/2004 a Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, schválené Zast. Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26.10.2011

Významným syntetickým podkladom pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie, ako aj tejto správy o hodnotení, boli výstupy predchádzajúcich etáp tvorby územnoplánovacej dokumentácie – najmä krajinnoekologického plánu obce Nitrianske Rudno, ktorý analyzoval stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny.

Na základe týchto informácií boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

Samotné hodnotenie – výber hodnotiacich kritérií a stanovenie spôsobu hodnotenia bolo uskutočnené s použitím rôznych metodík, ktoré prezentujú aktuálne výsledky výskumu v danej oblasti, publikované v zborníkoch a odborných prácach.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní tejto správy vyplynuli zo skutočnosti, že pre hodnotené územie chýbajú určité konkrétne údaje charakterizujúce stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie – chýbajú výsledky konkrétnych meraní kvality a stavu ovzdušia, povrchových vôd, podzemných vôd, pôdy, hluku atď.

Ďalšie neurčitosti môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi / parametrami.

Na rozdiel od posudzovania vplyvov činností na základe konkrétnych investičných zámerov (EIA) preto v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ešte nie je možné presne určiť, aké konkrétne činnosti zo spektra prípustného funkčného využitia sa v rámci jednotlivých funkčných plôch, resp. regulačných blokov a krajinnoekologických komplexov budú v skutočnosti realizovať.

Uvedené nedostatky a neurčitosti však nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie územnoplánovacej dokumentácie boli v tejto správe o hodnotení zohľadňované.

VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Územné plány vo všeobecnosti predstavujú účinný nástroj pre koncepčné usmerňovanie rozvoja územia obcí na princípoch udržateľného rozvoja. Súčasný systém územného plánovania garantuje dodržiavanie týchto princípov vďaka integrovaným nástrojom krajinnoekologického plánovania a strategického environmentálneho hodnotenia (v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.).

Už v zadaní pre spracovanie Územného plánu obce Nitrianske Rudno a aj v ďalšej etape, pri príprave konceptu, bol deklarovaný cieľ zohľadňovať požiadavky ochrany životného prostredia, kultúrno-historických a prírodných hodnôt územia – aplikovať relevantné princípy smerujúce k naplneniu ideálu udržateľného rozvoja urbanistických štruktúr.

Riešenie navrhované v územnoplánovacej dokumentácii dbá na vyváženosť rozvoja jednotlivých urbanistických funkcií. Súčasné funkčné zónovanie obce hodnotená územnoplánovacia dokumentácia plne rešpektuje a ďalej rozvíja. Navrhované riešenie počíta hlavne s územným rozvojom obytných funkcií a kvalitatívnym pozdvižením prostredia rekreačnej oblasti – revitalizáciou nevyužitých plôch a funkčnou kompletizáciou.

Vzhľadom k malým rezervám bytového fondu v obci, nízkemu podielu neobývaných bytov a vysoko nadpriemernej obložnosti bytov možno v budúcnosti očakávať rast záujmu o novú bytovú výstavbu aj zo strany súčasných obyvateľov obce. Dopyt po bytoch bude ďalej posilňovaný záujmom o prisťahovanie obyvateľov z okolitých obcí značne rozsiahleho spádového územia obce Nitrianske Rudno. Vymedzením nových rozvojových plôch pre bytovú výstavbu sú vytvorené podmienky pre naplnenie tohto potenciálu. Navrhnuté sú 3 väčšie rozvojové plochy (z toho každá s kapacitou nad 20 b.j.) a 3 menšie rozvojové plochy s celkovou kapacitou 169 bytových jednotiek, vrátane prieluk.

Pre komerčné podnikateľské prevádzky sa navrhujú nové rozvojové plochy č. 8 a 14 priamo nadväzujúce na cestu II. triedy, resp. III. triedy a v blízkosti rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje centrálnu zónu obce pozdĺž Hlavnej ul. Predpokladá a odporúča tiež postupnú reštrukturalizáciu zástavby v tejto obce posilnením občianskej vybavenosti. Navrhuje výstavbu kultúrneho domu a definuje tento zámer ako verejnoprospešnú stavbu.

Pre výrobné aktivity sa navrhuje jedna menšia plocha na východnom okraji obce, vo väzbe na existujúce výrobné územie. Podrobné regulatívy upravujúce prípustné, obmedzujúce a neprípustné funkčné využívanie však umožňujú umiestňovanie drobných podnikateľských prevádzok typu výrobných služieb bez negatívnych vplyvov na životné prostredie aj v iných lokalitách.

Navrhované riešenie sa usiluje o ďalšie rozvíjanie cestovného ruchu obci – obohatením rekreačnej zóny pri vodnej nádrži o aktivity celoročného charakteru, zariadenia pre rôzne druhy športov. Pre tieto aktivity vymedzuje plochy priamo nadväzujúce na existujúcu rekreačnú zónu a vo väzbe na cestu II/574. Individuálna chatová rekreácia by sa nemala

výraznejšie rozširovať. Pre tieto aktivity sú vymedzené prevažne zostatkové plochy – prieluky medzi existujúcimi chatami so súhrnnou maximálnou kapacitou 61 chat.

Koncept územného plánu obce Nitrianske Rudno navrhuje odstránenie deficitov technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci i v rekreačnej oblasti, vybudovanie peších chodníkov pozdĺž prieľahu cesty II. triedy zastavaným územím obce až do rekreačnej oblasti, ako aj pozdĺž navrhovaných obslužných komunikácií. Preferuje rozvoj udržateľných druhov dopravy – cyklickej a pešej a vytvára pre ne vhodné podmienky. Navrhuje aj ďalšie úpravy nadradeného dopravného systému – rozšírenie cesty II/574 v úseku Nitrianske Rudno – Liešťany a vybudovanie malej okružnej križovatky na križovaní s cestou III/574062. V súlade s ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja navrhuje prebudovať vedenie 220 kV na 400 kV.

Hlavným pozitívnym dôsledkom návrhu vybudovania splaškovej kanalizácie v obci a v rekreačnej oblasti by bolo zníženie znečistenia podzemných a povrchových vôd. Návrh plynofikácie v nových rozvojových plochách prispeje k udržaniu kvality ovzdušia.

Územnoplánovacia dokumentácia predkladá návrh miestneho územného systému ekologickej stability a ďalších ekostabilizačných opatrení pre celé katastrálne územie. Vytvára kostru ekologickej stability, dopĺňa prvky miestneho územného systému ekologickej stability, navrhuje vysadenie a revitalizáciu líniovej zelene s ekologickou, hygienickou i estetickou funkciou, vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž ďalších vodných tokov, definuje podmienky na ochranu lokálne významnej mokrade, navrhuje odstránenie drobných skládok odpadov, revitalizáciu verejných priestranstiev. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry a jej dominánt (o.i. definovaním maximálnej výšky zástavby). Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, vo všeobecnosti prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Tieto návrhy sú zapracované aj do záväznej časti dokumentácie.

Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie plôch s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúce vzájomné ovplyvňovanie jednotlivých urbanistických funkcií. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Pre výrobné aktivity sú stanovené regulatívy, ktoré garantujú ochranu kvality ovzdušia a všeobecne kvalitu životného prostredia v obci. Regulované sú aj možnosti drobného hospodárstva špecificky pre jednotlivé regulačné bloky.

Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoekologického plánu (výsadba zelene, dobudovanie kostry ekologickej stability – MÚSES, opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny). Ekostabilizačné opatrenia znížia eróziu pôdy a eliminujú sa ďalšie faktory ohrozujúce pôdu (zosuvné svahy). Nepriame vplyvy predstavujú predpokladané zábery pôdy, ktoré sú však

lokalizované prevažne v zastavanom území obce. Mimo zastavaného územia obce ide o menšie plochy poľnohospodárskej pôdy nižšej kvality (6. a 8. skupiny kvality). Zábery poľnohospodárskej pôdy sú vyššie vo variante B o 3,25 ha.

Územnoplánovacia dokumentácia neprináša žiadne zámery, ktoré by zhoršovali životné prostredie, či poškodzovali prírodu a krajinu. Nezasahuje novými činnosťami do prvkov systému ekologickej stability ani územia európskeho významu Rokoš ani do ďalších chránených území.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2030 sa predpokladá rast miestnej populácie na 2184 obyvateľov (v oboch variantoch). V prípade naplnenia predpokladov prírastku obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.

Viaceré navrhované investičné zámery v oblasti infraštruktúry prinesú pozitívne sociálne dopady - napr. vybudovanie pešieho chodníka a cyklotrasy pozdĺž cesty II. triedy bude mať pozitívny vplyv na bezpečnosť obyvateľov. Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie ponuky v oblasti aktivít športu a rekreácie zlepší možnosti pre oddychové a voľnočasové aktivity obyvateľov.

Územnoplánovacia dokumentácia nemá priamy vplyv na kultúrno-historické pamiatky a archeologické náleziská. Vytvára však predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Možno teda konštatovať, že územný plán obce Nitrianske Rudno bude predstavovať základný koncepcný dokument obce s právnou záväznosťou a vynútiteľnosťou. V návrhu záväznej časti riešenia sú definované zásady a regulatívy funkčného využívania a priestorového usporiadania územia, ako aj zásady a regulatívy týkajúce sa ochrany životného prostredia a krajiny a ďalších funkčných systémov obce, verejnoprospešné stavby.

Hodnotená dokumentácia je v celom rozsahu v súlade so záväznou časťou Územného plánu veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, vyhlásenej Nariadením vlády SR č. 149/1998 Z.z., v znení zmien a doplnkov č. 1 z roku 2004 (ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 23.6.2004 uznesením č. 7/2004) a v znení zmien a doplnkov č. 2 z roku 2011 (ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26.10.2011 uznesením č. 8/2011).

Z celkového porovnania variantov, vrátane nulového variantu vyplýva, že variant A predstavuje najvýhodnejší variant budúcej realizácie činností a stavieb v hodnotenom území.

Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie

Správa o hodnotení strategického dokumentu obsahuje rozpracovanie všetkých bodov uvedených v prílohe č. 5 zákona. V procese hodnotenia a v jeho výstupe – správe o hodnotení boli naplnené všetky body rozsahu hodnotenia, ktorý určil Okresný úrad Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie v liste č. OU-PD-OSZP-Z/2014/00036-00030 zo dňa 08.01.2014. Hodnotenie, ako aj samotné navrhované riešenie, zohľadnilo špecifické požiadavky, ktoré vyplynuli zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente:

- rešpektovať skutočnosť, že v predmetnom území sa nachádzajú územia významné z hľadiska ochrany prírody a krajiny → územia ochrany prírody a krajiny sú v plnej miere rešpektované a nenavrhujú sa na nich žiadne zásahy ani výstavba
- zhodnotiť vplyvy strategického dokumentu na priaznivý stav predmetu ochrany lokalít európskej siete chránených území Natura 2000 a navrhnúť opatrenia → zo zhodnotenia vplyvov vyplynulo konštatovanie nulových vplyvov strategického dokumentu
- vyznačiť ochranné pásma území vyžadujúcich zvýšenú hygienickú ochranu → vyznačené v grafickej časti konceptu územného plánu obce
- rešpektovať ustanovenia § 12, § 13 a § 14 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy → návrhy nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy sú prerokúvané s Okresným úradom v Trenčíne, odbor opravných prostriedkov
- vyhodnotiť zábery poľnohospodárskej pôdy s uvedením konkrétnych kódov BPEJ vrátane zastavaného územia a v ďalšom konaní ich zosúladiť s novelou zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy z dôvodu zabezpečenia ochrany najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území → vyhodnotenie záberov poľnoh. pôdy je zahrnuté v kap. 2.16 konceptu územného plánu obce
- územie v blízkosti ložiska nevyhradeného nerastu „Nitrianske Rudno – Rokoš, stavebný kameň (4262)“ nevyužívať na obytné, prípadne rekreačné účely → splnené v koncepte územného plánu obce
- zohľadniť existujúce skládky odpadov a evidovanú environmentálnu záťaž PD (007) / Nitrianske Rudno – ČS PHM → v koncepte územného plánu obce sú skládky navrhované na odstránenie; uvedená je zmienka o t.č. sanovanej environmentálnej záťaži
- Evidované zosuvné územia vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť ich v územnoplánovacej dokumentácii → vymedzené / vyznačené v koncepte územného plánu obce

- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom a zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR → na územiach zosuvov a svahových deformácií nie je navrhnutá nová výstavba; pri umiestňovaní stavieb v ich blízkosti sa v záväznej časti hodnotenej ÚPD požaduje uskutočnenie podrobného geologického prieskumu

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD. www.ecocity.szm.sk/eia

odborne spôsobilá osoba na posudzovanie vplyvov na ŽP (č. 485/2010/OHPV)

.....

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom pre vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli podklady uvedené v kapitole VI., časti C tejto správy o hodnotení.

Kompletná textová a grafická dokumentácia – Koncept územného plánu obce Nitrianske Rudno je pre účely prerokovania zverejnená na internetovej stránke

www.ecocity.szm.sk/nrudno

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Nitrianskom Rudne, 12. 03. 2014

Jozef Pršo, starosta obce

.....

(podpis, pečiatka)